

32493, VII e, d

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več duhovnikov
urejuje
ALOJZIJ STROJ.

XXIV. letnik. — 1. zvezek.

Obseg:

	Stran
Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto. — Čas je drag. (Alojzij Kramaršič)	1
Praznik sv. treh kraljev. — Zakaj častimo sv. tri kralje. (Iv. Baloh)	10
Prva nedelja po sv. treh kraljih. — Tri čednost Jezusove v najsvetejšem zakramentu. (Val. Bernik)	14
Druga nedelja po sv. treh kraljih. (Praznik Imena Jezusovega). — 1. Sv. lme Jezusovo. (Iv. Baloh)	19
2. Čast in svetost sv. zakona. († J. Benkovič)	23
Prva predpepelnična nedelja. (Praznik sv. Družine). — 1. Sv. družina — naš zgled. († J. Benkovič)	28
2. Kako je sv. družina zgled krščanskim družinam, katerih udje so se morali ločiti. (Ferd. Gregorec)	32
Priložnostni govori. — Zadoščenje Mariji. (O priliki, ko se je širilo v župniji preklinjevanje. — A.)	39
Zadoščenje Jezusovemu presv. Srcu. (K. S.)	41
Pogled na slovstvo	44
Društveni govornik. — Socialne organizacije prvih kristjanov. 1 Podporna blagajna. (Dr. J. Ev. Krek)	1
Koristi rajtajznovk. (J. Traven)	5
Domače knjigovodstvo. (Dr. J. Ev. Krek)	9
Vpliv sv. Cerkve na narodno gospodarstvo. (Ianko Jovan)	13

V Ljubljani 1907.

Založba „Katoliške Bukvarne“.
Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani, Komenskega ul. 26

se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in sl. občinstvu za vsa

kamnoseška umetna cerkvena dela

osobito v izvršitev *oltarjev, prižnic, krstnih kamenov, obhajilnih pregraj, tabernakeljev, polaganje tlaka po cerkvah in kapelicah*, dalje v izvršitev pri *cerkvenih stavbah potrebnega kamnoseškega dela* z zagotovilom najboljše postrežbe in trajnega natančnega dela po *najnižjih konkurenčnih cenah*.

Največja zaloga nagrobnih spomenikov.

Harmonij

z lepo donečim glasom podobnim glasu orgelj; domače glasbeno orodje, ki nudi mnogo duševnega užitka in povzdiguje čustvo, se dobi za 78 mark in višje. Ilustrovani ceniki brezplačno.

Aloys Maier, dvorni založnik v Fuldi.

„Katoliška bukvarna“ v Ljubljani

sprejema naročila na „Ljudsko knjižnico“, katera izhaja vsakih 14 dni, in znaša naročnina za deset zvezkov K 2.— po pošti K 2.20 vin. Prvi sešitek se pošlje vsakemu na zahtevo v pregled. „Ljudska knjižnica“ bo prinašala vseskozi jako zanimivo, zabavno berilo domačih in tujih pisateljev.

„Leposlovna knjižnica“ izhaja četrtletno v celotnih zvezkih, ter prinaša istotako izvirne spise domačih pisateljev, oziroma prevode tujih, modernih avtorjev. Prvi zvezek, roman Pavla Bourgeta „Razporoka“ velja elegantno vezan s poštino K 3.10. Drugi zvezek: „Turgenjev: Stepni kralj Lear“ in „Stepnjak: Hiša ob Volgi“, velja elegantno vezan K 2.28. Vsak zvezek „Leposlovne knjižnice“ je sam zase celota in se tudi zase dobi.

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIV. letnik.

V Ljubljani, januar 1907.

I. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

Čas je drag.

Glejte tedaj, bratje, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker so dnevi hudi. (Efež. 5, 15—16).

Predragi v Kristusu! Leto 1906. se je poslovilo od nas, zatoniло je v morje brezkončne večnosti in nastopili smo novo leto 1907. — Ob svitu dneva se je razlegel čisti glas zvonov po naši župniji nekako nenavadno, slovesno, kakor bi nam hotel naznaniti nekaj posebnega. — Praznično oblečeni smo hiteli v cerkev. Po potu so nas veselo pozdravljali znanci in prijatelji in želeli srečno dolgo življenje. Voščili smo si srečno novo leto.

Ko smo prišli v lepo razsvetljeno hišo božjo, nam je bilo milo pri srcu. Prešinila nas je misel: Bog ve, ali bomo še kedaj čakali takega dne, kakršnega obhajamo danes ali ne? Ljubi verniki, dan, katerega smo doživeli z božjo pomočjo, je resnično pomenljiv dan. Če sploh kedaj v letu, se nam vsiljujejo danes resnobne misli, kako *kratek in težaven je čas našega življenja*. (Modr. 2, 1). Da, ko bi danes vsak človek na svetu premišljeval to resnico, gotovo bi milijon ljudi trdno sklenilo, pričeti novo Bogu dopadljivo življenje. Pa, na žalost, malo je ljudi tako modrih, kakor so bili prebivavci laškega mesta Urbino, v pokrajini Pesaro, ki so nad kazalci mestne ure napisali besede: „Vsaka ura rani,

zadnja pa usmrti.“ Pomenljiv napis! Vsaka ura nam vseka veliko rano, skrajša nam življenje, vzame nam moči in dovede nas za korak bližje groba; zadnja ura pa nas usmrti, izroči nas pravični smrti. Če to velja že o vsaki uri, koliko bolj bo veljala ta resnica o celem letu, ki šteje več tisoč ur.

Da, v Gospodu ljubljeni verniki, vsako leto nas potegne bližje večnosti. Nihče, cesarji in ne kralji, bogataši in ne siromaki, veleposestniki in ne kočarji, kmet in ne gospod, neučeni in ne učenjaki, nihče, pravim, ne ve, če ga novo leto ne potisne v tihi grob. Preteklo leto je padlo mnogo znancev in prijateljev, sosedov in sorodnikov pod smrtno koso. — Že počivajo pod težko grudo. Šli so v hišo večnosti, a danes leto so še upali in si voščili dolgo življenje. Tako naglo so nas zapustili, ne vedoč za trenutek smrti. Tudi letos ne bo drugače. Nihče izmed nas nima zagotovila, da ne umrje še danes, kamo-li ne letos. Čvrst mladenič kakor sivolasi starček, močno dekle kakor že onemogla žena, nihče ni izvzet.

Če je smrt tako gotova, kaj nam je storiti, ljubi moji! Vprašam vas, ali ste pripravljeni zdaj-le na smrt? Ali bi mogli stopiti koj zdaj brez strahu pred Sodnika božjega? Molče mora marsikdo reči: Nisem še pripravljen. Moj Bog, delati mi je še pokoro.

Glejte, kako neskončno dober je nam vsegamogočni Bog! Dal nam je novo leto v opomin, da se nam je pripravljati za večnost. Svari nas po sv. Pavlu: *To vam povem, bratje, čas je kratek.* (1. Kor. 7, 29.) V dosego srečne večnosti premišljujmo danes resnico:

1. kratek je čas našega življenja,
2. dobro ga porabimo.

I. V prvih časih so ljudje doživeli čudno visoko starost, kakor beremo v svetem pismu. Tudi pravljice in knjige starih narodov, zlasti Grkov, nam zatrjujejo, da so nekdaj ljudje dolgo živeli. Čvrsti in močni, junaški in srčni so bili, kakršnih zdaj prav redkoma najdemo na svetu. Naša telesna moč in starost se ne moreta primerjati z njhovima. V bukvah sodnikov je pisano: *Duh Gospodov je šinil v Samsona in raztrgal je leva kakor kozliča in ga razkosal, ne da bi bil kaj imel v roki.* (Sodn. 14., 6.) Božja moč je bila v tem junaku. Telesni moči starih očakov je bila primerna tudi starost. V Mojzesovi knjigi je bilježeno: „Vsega časa Adamovega življenja je bilo devetsto in trideset let . . .

Bilo je vseh dni Setovih devetsto in dvanajst let . . . Bilo je vseh dni Kajnanovih devetsto deset let . . . Bilo je vseh dni Malalaelovih osemsto petindevetdeset let . . . Bilo je vseh dni Jaredovih devetsto dveinšestdeset let . . . Bilo je vseh dni Henohovih tristo petinšestdeset let . . . Bilo je vseh dni Matuzalovih devetsto devetinšestdeset let . . . Bilo je vseh dni Lamehovih sedemsto sedeminsedemdeset let . . ." (I. Mojz. 5.)
 „Noe je živel po potopu tristo petdeset let. In vsi njegovi dnevi so bili devetsto petdeset let . . ." (I. Mojz. 9, 28—29). Toliko let so živeli potomci Adamovi. Vendar tudi njih življenje je ugasnilo. O vseh zaporedoma se bere: *In je umrl . . .*

Preljubljeni v Gospodu! Če se vprašamo, kako je z nami, jasno smemo odgovoriti, računajoč po našem času, in odločno moremo trditi, da nihče izmed toliko ljudi na svetu ni preživel let, katera je dovršil eden izmed Adamovih rodov do Noeta. Iz vsakdanjih časnikov nam je dovolj znano, da je življenje zemljanov kratko. Povprečna starost bi bila le šestdeset let. Redko se zgodi, da tuintam kdo živi sto ali kaj več let. Takemu se čudi že ves svet.

Človeški rod slabi in propada vkljub tolikim zdravilom in trudom zdravnikov. Staramo se, da ne vemo kdaj, in umrli bomo, kakor so pomrli naši predniki. Očak Job resno uči: *Človek, rojen iz žene, živi malo časa in je poln različnih nadlog. Kakor cvetka pride na dan, pa ga potlačijo, in kakor senca zbeži in nikdar ne ostane na istem mestu.* (Job. 14., 1—2). Enako čitamo v kroniških bukvah, da je naše življenje kakor senca. „Popotniki smo namreč pred teboj in tujci, kakor vsi naši očetje. Naši dnevi so kakor senca na zemlji in ni nobene pomude.“ (I. Kron. 29., 15.) To je bridka resnica, ki se ne dá tajiti. Pomislimo, kaj je pravzaprav človeško življenje? Sv. Duh govori o človeškem življenju kaj pretresljivo in ga imenuje vodo na zemlji (II. Kralj. 14., 14.), in kakor veter ali senco (Job. 7., 7.; 8., 9.), kakor oblačilo (Job. 13., 28.) ali cvetlico (Job. 14., 2.), kakor senčno podobo (Ps. 38., 7.) ali pajčevino in misel (Ps. 89., 9.), kakor dim in trsje (Ps. 101., 4.), kakor prah ali travo in cvetlico (Ps. 102., 14., 15.), kakor meglo in oblake (Modr. 2., 3.), kateri pridejo in zginajo, bliskoma se zbero nad nami in se ravno tako hitro nad nami razkadajo.

Človeško življenje so premišljevali sveti in posvetni možje. S solzami v očeh so govorili posvetnjaki o kratkem življenju in poudarjali, da ga je treba vestno uporabljati.

Modri S e n e k a je svaril Rimljane, naj ne gube zlatega časa, „ker čas je kratek in cena nedosežna.“ Slavni latinski pesnik Virgil je otožno opeval težave življenja in britkosti časa. Plemenit Perzijanec, po imenu H o r m i s d a s , je odgovoril rimskemu cesarju: „Ker je življenje v Rimu ravno tako kakor v Perziji, ni mi za lepoto slavnega Rima.“ Rimski cesar T i t je večkrat zvečer zaklical: „Dnem perdidi“ t. j. izgubil sem dan. Razvidno je iz besed paganskih mož, da so tudi krivoverci cenili zlati čas. Spoznali so, kako malo dni je človeku danih na svetu živeti. Kakor cvetlica požene spomladi iz zemlje, se razcvete in uvene, da se kmalu ne pozna več, kje je rastle, tako je s človeškim življenjem. Sv. Duh opominja ves svet in pravi: „Število človeških dni je kvečjemu sto let; kakor kaplja vode proti morju in peščeno zrnce, tako majhna so njih leta proti večnosti.“ (Sir. 18, 8)

Po svetem Duhu učeni možje, pisatelji in govorniki v sveti Cerkvi, so učili, da je čas našega življenja na zemlji kratek proti neskončni večnosti. Otroku mine življenje kakor rožica na polju; mladeniču zgine kakor jutranja megla pred solncem; možu blisne življenje kakor ponočne sanje in starčku kakor včerajšni dan. Sveti V i n c e n c i j L e r i n s k i je premišljeval, kako naglo bežijo trenotki časa in se več ne vrnejo. „Kakor potok drvi od studenca, h kateremu nič več ne priteče, tako je z našim življenjem“, je večkrat rekel. Sv. I v a n a F r a n č i š k a C h a n t a l s k a je vedno mislila na čas, da bi ga ne zapravila po nemarnem. Odgovorila je vsakemu, ki jo je vprašal o času: „Ko bi izgubila le eno minuto svojega časa, bi se morala obtožiti tatvine, ker dolgujem vse svojemu Bogu in svoji duši.“ Sv. B e r n a r d je dobro poznal dragocenost časa. Nikdar se ni udeleževal kake zabave. Vsak trenotek je vestno uporabil. Vzkliknil je pogosto sam pri sebi: „Oh, moj Bog, nič ni dražjega, kakor je čas, in nič se manj ne ceni, nič se bolj lahkomišljeno ne zapravlja, kakor ravno čas.“ Opominjal je zapravljivce časa: „Dnevi zveličanja minejo in nikdo ne misli nanje. Čas naglo teče in nespametnež ne opazi, kaj izgublja.“

Čas hitreje, ko ptica pod nebom leta, rekel bi, hitreje kakor blisk od solnčnega vzhoda do zahoda švigne. Kadar je človek še otrok, si vedno želi, da bi kmalu vzrastel. Ko postane mladenič, devica, mož ali žena, bi pa že rad ustavil starost, rad bi ostal krepkega zdravja, lepe postave, čilih moči ali mlade živahnosti, pa ni mogoče. Njegove želje so prazne sanje, ki se ne morejo uresničiti.

Kakor mogočna reka drvi čas naprej. Ura zginja za uro, dan za dnevom, leto za letom. Otrok postane mladenič, kmalu je mož in še malo časa, pa je, če ne umrje, — starček. Tudi sedaj ga zapuščajajo moči, telo slabi in leze v gubo. On spozna,

da se je davno približal njegovega življenja večer. Toži, da ga več ne nosijo noge in se mu tresejo roke. Z ubogim Jobom tuguje: *Moj duh omaguje, moji dnevi se krajšajo in sam grob mi ostaja.* (Job. 17., 1.) Ta resnica se mu vedno bolj javno predočuje in spoznava, da solzna zemlja ni naša prava domovina. Naše življenje je pripravljeno na dolgo večnost. Še malo bi starček rad živel na zemlji — ali čujte, hipoma potrka na duri neusmiljena morilka — smrt in pravi: „Dozorel si!“ Drugo jutro že mrtvaški zvon iz temne line naznanja po okolici, da se je zopet nekdo preselil v večnost.

Poglejmo nazaj v preteklo leto. Solznih oči se spominjamo, kako smo spremili v pogrebu umrlega mladega prijatelja do groba, kmalu zopet ljubljenega brata ali sestro, nekaj tednov kasneje mladoletnega prijatelja, čez par mesecev morda ljubeznivega očeta ali dobro mamico. Koliko jih je lani še veselo obhajalo z nami veselo novo leto in ni sanjalo o smrti, a danes jih več ni med nami. Počivajo v hladni zemlji. Koliko je danes nas tukaj v cerkvi zbranih in drugo leto ob tem času bo mrzel sever obmetaval z belim snegom morda že zarasli naš grob. *Človekovi dnevi so kratki, število mesecev je v božji oblasti; postavil si mu meje, ki se ne morejo prestopiti.* (Job. 14., 5.)

Krščanski mladenič, krščanska deklica, nikar ne govorita, ko to slišita: Jaz sem zdrav ko riba, sem mlad in močen, mene letos še ne bo zadelo. Prej ko mene, bo onega starega moža pri sosedovih, ono bolno ženko, ki že več let kreha. Draga mladina, ne računaj tako, ker lahko bi ti raz rdeča lica prerokoval, da ti je sekira že nastavljena nad korenino življenja. Kdo ve, če niso deske že urezane, iz katerih bo mizar zbil mrtvaško hišico. Lahko se zgodi, da bo drugo leto oni stari možek še pokašljeval, ona ženica še bolehal, na tvojem grobu bo pa trava rastla. Sv. vera nas uči, da moramo vsi umreti, ker *ljudem je odločeno enkrat umreti* (Hebr. 9., 27.); ne vemo pa, kdaj, kje in kako bomo umrli.

V Novo mesto na Dolenjskem je pripeljal pred leti (1900) strojevodja zgodaj zjutraj vlak. Mož je bil močen, zdrav. Nihče, niti on ni slutil o smrti, ko se je odpeljal popolnoma čil iz Ljubljane. Bil je oče treh otrok, za katere je tudi kot vdovec skrbel po očetovsko. Eden njegovih sinov je bil že pri vojakih. Mož gré v mesto po navadi v gostilno zajutrkovat. Po zajutрку mu postane slabo, nasloni se z lakti na mizo, zvrne se raz stol in obleži mrtev. Ljudje v hiši so se čuda prestrašili, ko je mladi mož, pravcati

orjak, ležal mrtev na tleh. Njegov kurjač ga je komaj že čakal na kolodvoru s strojem. Došel je pa šel v železniško pisarno naznaniti nesrečno smrt strojevodja. Vsi uradniki so se čudili, posebno so se prestrašili otroci in se bridko jokali, ko so brzojavno izvedeli o očetovi smrti.

Smrt pobira, nič ne zbira. Sv. apostol Jakob je napisal: „Danes ali jutri pojdemo v mesto in bomo tam eno leto ostali...; vi, ki ne veste, kaj bo jutri. Kaj je namreč vaše življenje? Dim je, kateri se za malo časa prikaže in potlej zopet zgine.“ (Jak. 4., 12—15.)

Človek ne vé, kje ga čaka smrt. Doma ali na polju, v postelji ali na vodi, v rojstni hiši ali na tujem, dnevi so človeku šteti ne oziraje se na kraj, na čas ali način. Zato nam piše v listu do Efežanov sv. Pavel: *Glejte torej bratje, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, ampak kakor pametni; odkupljajte čas, ker so dnevi hudi.* (Efež. 5., 15—16).

II. Mnogo je lahkomišljencev na svetu, ki se ne zmenijo za resnične besede sv. Pavla. Živijo brez skrbi za večnost. Zdi se jim, kakor bi imeli na zemlji vedni obstanek. Ne poslušajo, kaj jim pravi sv. apostol Janez: *Svet mine in njegovo poželenje. Kdor stori voljo božjo, ostane vekomaj.* (Jan. 2., 17.) Strašno se goljufajo taki nesrečneži, ki skrbijo za kratek čas posvetnega življenja. Bogataši mislijo, da si bodo odkupili življenje s polno skrinjo zlata. Ne pomagajo niti zlatà niti srebrà polni kupi, kadar pogleda smrt skozi okno. Le za dobra dela je obljubljeno plačilo v večnem življenju. Vse nam nič ne pomaga, če izgubimo s hudobijami dušo. Jezus je rekel: *Resnično vam povem, da bogat pojde težko v nebeško kraljestvo. Povem vam: Lažje je kameli iti skozi šivankino uho, kakor bogatino priti v božje kraljestvo* (Mat. 19., 23—24.), t. j. kdor je bogat na hudobnih delih, poln pregrešnega življenja, ne pojde v nebeško kraljestvo. Življenje naše mora biti po volji božji. Koliko lepše je slišati, če po smrti človekovi kroži resnica: revež je bil, pa je pobožno živel, kakor če se čuje: oderuh je bil in skopuh, ki ni privoščil sebi in ne drugim trohice kruha.

Ljubljeni v Gospodu! Čas je zlat. Pregovor veli: rana ura, zlata ura. Uporabljam o mladostna leta za srečno večnost, kaj bi bilo, če bi katerega izmed vas Bog naglo poklical na sodbo? Ljudstvo govori: Zastonj je kes po smrti. Kdor nemarno zapravlja zlati čas, nima nikakih zaslužnih del, katera bi ga za-

govarjala pri Bogu. Obsojen bo v lastno pogubo. Nikar ne govorite: Bomo že še, saj imamo še čas, saj smo še mladi. Obžalovanja vreden je človek, ki tako govori. Poslušaj vendar besede sv. Pavla: *Zbudi se, ki spiš in vstani od mrtvih in Kristus te bo razsvetlil.* (Efež. 5., 14) Največja modrost ljudi je, če uporabljajo čas in se skesanega srca pripravljajo na večno zveličanje. Sveti Duh govori: *Sin, ne pozabi moje postave, in tvoje srce drži moje zapovedi; zakaj, one ti bodo dale dolgo življenje, srečna leta in mir.* (Preg. 3., 1–2.)

Bog je gospodar časa. Včasih nenadoma odreže človeku nit življenja. Včasih dolgo časa čaka grešnika kakor pravičnega, da bi spoznal napake in delal pokoro. Neštetokrat grešnik zapravlja čas pokore, ki bi mu pomagal zveličati se. Več časa ima, večjo butaro grehov si nalaga. Ena ura bi morda zadostovala ali celo četrt ure bi bilo dovolj, da se kesa grehov in jih obžaluje, pa zastonj! Kaj takega mu še v glavo ne pade. Kristjanu je mnogokrat čas pozemeljskega življenja v lastno škodo in v pogubljenje.

Čas življenja je treba vestno uporabljati, da nam ni v nesrečo.

Modrijan Seneka je rekel: „Velik del življenja nam poteče s tem, da grešimo, največji del v tem, da ničesar ne delamo, in vse življenje s tem, da delamo kaj drugega, kakor bi morali, in tako gré v izgubo človekovo življenje.“ Vsak božji dan, ki ga doživimo, vsaka ura, da, vsaka minuta nam mora dati nekaj zveličavnega sadu. Paganski modrijan Thales je nekoč odgovoril: „Najdražja reč na svetu je čas, kajti s časom se dá vse drugo pridobiti.“ Tudi eden izmed sedmerih modrih, Chilon po imenu, je trdil: „Tri reči so težke: zaupane skrivnosti zamolčati, čas prav porabiti in razžaljenja mirno prenesti.“ Besede teh paganskih učenjakov spričujejo, kako drag je čas življenja in kako modro so ga upotrebljevali že stari narodi. Marsikateremu so celo pagani v lep zgled, da ne sme zapravljati dragega časa v časno in večno nesrečo.

Lepo nas učijo cerkveni pisatelji in sv. možje, kako potreben je čas v naše zveličanje. Sv. Lavrencij Just. je vzdihnil: „Kdo more zapopasti, kako dragocen je čas.“ Sveti možje so cenili čas nad vse, ker so jim bile znane božje besede kralja Davida: „Moji dnevi izginjajo kakor dim, in moje kosti se sušijo kakor trsje.“ (Ps. 101, 4). Svoje učence je učil sveti Bernard: „Čas ima neprecenljivo vrednost. V nekem pomenu je toliko vreden kakor Bog, ker posestvo Boga je plačilo za dobro porabljeni čas.“ Sv. pis mo uč, da niti las ne pade člo-

veku raz glavo brez božje vednosti, enako ve Bog za vsak trenutek našega življenja. Bog nam ni dal časa v potrato, ampak da se ga dobro poslužujemo. Odločno govori sv. Avguštin: „Vsak trenutek življenja, če ni v čast božjo, je na večno izgubljen čas.“ Več časa porabimo, bližje smo cilja in konca življenja. Kakor voda hitro tečejo naši dnevi. Sv. Bazilij piše: „Kakor ne moremo ustaviti velike deroče reke, a moremo uporabiti njeno moč, ravno tako nam je nemogoče ustaviti čas, a ga moremo rabiti v svojo korist.“ Zlati nauki sv. mož nas opominjajo, da uporabljajmo kratek čas. Mladina tuintam zapravlja čas tako, kakor bi ga imela na cente.

Kako skrbno so upotrebljavali vsak trenutek časa modri možje, vemo iz zgodovine. Angleški kralj Alfred je imel v sobi svečo, katera je gorela celi dan. Na njej je bila zaznamovana vsaka ura. Kraljev sluga ga je moral vsakokrat opomniti, kadar je sveča do znamenja dogorela, in to zato, da se je kralj vprašal, je-li prav porabil čas ali ne? Rimski cesar Domician se je silno bal za čas. Vsak trenutek je skrbno porabil. Ravno tako je cenil čas Attraba, kralj v Hirkaniji. Slavni vojskovodja rimski, duhoviti Cezar, je ostro obsojal zapravljivce časa. Sam je pa tako gledal na čas, da je včasih štirim pisčem obenem narokoval uradna naznanila.

Vojskovodje so upotrebljavali vsako minuto silno vestno. Od trenutka časa je pogosto odvisna sreča ali nesreča in blagor ali poguba celega naroda.

Če je čas že tako potreben za časno srečo, koliko bolj vreden je za večni blagor. Sv. Bernard lepo govori: „Ko bi kdo zamogel in smel le pol ure časa ponesti v pekel in ga tam ponujati na oddajo, pogubljeni bi za pol ure dali in obetali tisoč svetov.“ Če bi mi mogli vprašati pogubljene, kaj jih najbolj trpinči in muči, odgovorili bi: O, kaj drugega, kakor to, kar smo v življenju za pokoro odmerjeni čas tako brezskrbno preživeli. Misel na zgubljeni čas jih muči, ker dobro vedo, da jim je čas pokore potekel in se ne vrne nikoli več nazaj. Sv. Janez piše v skrivnem razodenju: „Njih dim trpljenja se bo kviško kadil vekomaj do vekomaj in nimajo pokoja noč in dan.“ (Raz. 14, 11).

Enako bi pripoznale duše v vicah, ker tudi one niso prav obrnile časa pokore. Kar zdaj trpijo leta in leta, popravile bi lahko na zemlji v eni uri. O, da bi jim bilo dano povrniti se na svet le za nekaj časa, kako vestno, dobro in hitro bi delale pokoro, kako bi hitele opravljati dobra dela. Niti trenutek časa ne bi zapravile za drugo nego za zveličanje. Škof Slomšek je govoril: „Poprašajte še spokorne duše v ognju očiščevanja in

tudi one bodo odgovorile: O, si daretur hora! O da bi imele le še eno uro, da bi plačale dolgove grehov; toda izginil je čas zveličavnega dela, zdaj moramo le trpeti in potrpeti, dokler poslednji vinar doplačan in najmanjši madež izbrisan ne bo...“

Kaj bi neki odgovorili izvoljeni v nebesih, če bi jih vprašali za čas. Ko bi občutili še kako žalost, kesali bi se gotovo, ker so še premalo obrnili čas življenja za čast božjo. Priporočevali bi nam in nas prosili, da bi vse priložnosti in vsak čas porabili v dušno zveličanje. Zaklicali bi nam, govori zopet Slomšek: „O si daretur hora! Ako bi imeli le nekoliko kratkih trenutkov tistega časa milosti, ki ga vi imate, še višjo stopinjo nebeškega poveličanja bi si pridobili.“

Prav ima, ljubi v Kristusu, sv. Bernard, če pravi: „Nič ni dražjega na svetu, ko je čas.“ Resnično, čas je nepopisne vrednosti. Ž njim človek pridobi večno življenje v nebesih. Čas je več vreden ko celi svet. Naše življenje je jama težav in britkosti, katere čas spremeni s pokoro v rajsko večno veselje; zato pa s strahom in trepetom, s potrpežljivostjo in ljubeznijo delajmo za zveličanje. Še imamo čas, ljubi moji, obrnimo ga v prid našim dušam. Ne odteguj se cerkvi, hiti z molitvijo in skesanega srca k sv. zakramentom, poslušaj glas božji, ki te vabi k zveličanju. Stori danes trdni sklep in obljubi Jezusu in Mariji, da z novim letom pričneš pobožnejše življenje. Daruj mu za novo leto svoje srce, okleni se ga s plamtečo ljubeznijo in prosi ga, naj ostane On v tebi in ti v Njem. Živeti in umreti z Jezusom, to je pravo veselje in prava sreča, ne pa ona, katero ti želijo posvetni ljudje ob novem letu. Glas Gospodov naj ne obmolkne v tvojem srcu, zakaj Gospod govori po sv. Janezu: *Kdor moj glas posluša in mi vrata odpre, pojdem k njemu in bom z njim večerjal in on z menoj.* (Raz. 3, 20).

Slišali smo, da naglo tečejo dnevi našega življenja. Nimamo moči ne pripomočkov, da bi podaljšali dneve svojega življenja in jih raztegnili tudi le za hip. Oni so neraztezni. Čas našega bivanja na zemlji je v volji božji. Zagotavlja nam to resnico božja beseda in človeška modrost. — Ni dokaza, ni besede, ki bi ovrgla to resnico. Dogodki vsakdanje skušnje nas bolj in bolj prepričavajo te gole resnice. Sv. Pavel je pisal Hebrejcem: *Nimamo tukaj obstoječega mesta, temuč iščimo prihodnjega.* (Hebr. 13, 14.) Po teh besedah smo pa tudi spoznali v da-

našnjem premišljevanju, da moramo vestno upotrebiti čas življenja, da nam ne bo enkrat prepozno pripravljati se za večnost. Spoznali smo te opomine iz naukov božjih in iz besed modrih mož. Prepričali smo se iz dokazov in lastne izkušnje, da je čas resnično kratek, in da ga moramo zato vestno upotrebljevati. „Vse je prešlo kakor senca, kakor sel, ki mimo teče; kakor ladja, ki splava po valovju, da ne najdeš sledu, ko odide, in tudi ne njenega tira v valovih; ali kakor ptica, ki leti v ozračju, da ne najdeš nobenega znamenja njene poti, marveč samo šopot njenih peroti prodira lahni veter; v silnem vzletu reže zrak, peroti giblje in beži mimo, zatem pa ne najdeš nobenega znaka njene poti. Tako smo tudi mi, komaj rojeni, že nehali živeti in ne moremo pokazati nobenega znamenja kreposti.“ (Modr. 5, 9 – 13). *Odkupljajte čas, ker dnevi so hudi.* (Efež. 5, 16). Amen.

Alojzij Kramaršič.

Praznik sv. treh kraljev.

Zakaj častimo sv. tri kralje?

„Ko so pa zvezdo ugledali, so se silno obveselili.“ Mat. 2, 10.

Praznik sv. treh kraljev je bil od nekdaj velik praznik. Kajti ta dan se obhaja spomin, da je Jezus pokazal ljudem svoje veličanstvo. Zaradi tega vas Cerkev danes ne spominja samo obiskanja sv. treh kraljev, ampak tudi Jezusovega krs'ta v reki Jordanu in njegovega čudeža v Kani Galileji. Vendar pa se današnji praznik imenuje navadno le praznik sv. treh kraljev; kajti sveti trije modri iz jutrovih dežel so bili prvi, ki so Jezusa poiskali, in kot svojemu kralju prinesli darov ter ga molili. Zaradi tega častimo sv. tri kralje prav posebno; toda še drug vzrok je, zakaj uživajo sv. trije kralji toliko češčenja pri vseh kristjanih. Če vprašate, kaj pa je vzrok, da sv. tri kralje tako poveljučujemo, vam odgovorim: Vzrok je: 1. njihova živa vera in 2. dejanska njihova ljubezen.

I. Sveta zgodovina nam pripoveduje sledeče: Izraelsko ljudstvo je prišlo srečno skozi puščavo po potu v obljubljeni deželo. Ravno so prišli do meje Moabitov. Ko je zvedel Balak, kralj Moabitov, tedaj se je prestrašil in vse njegovo ljudstvo z

njim. Živel pa je tedaj prerok Balaam. V svojem strahu je poslal kralj ponj in ga k sebi poklical. Balaam je prišel in kralj mu je rekel: „Prišlo je iz Egipta neko brezštevilno ljudstvo, ki se je meni nasproti vtaborilo; pojdi torej in jih prekolni.“ Prerok je rekel, da je pripravljen to storiti, in kralj ga je peljal na neko goro, raz katero je mogel pregledati vse izraelsko ljudstvo. Ko je prerok zagledal to božje ljudstvo, tedaj je vzkliknil: „Kako naj tiste preklinjam, katerih Bog ne preklinja? Meni je naročeno, da moram blagoslavljam, in blagoslova jim ne morem odreči.“ Blagoslovil je torej izraelsko ljudstvo in je potem takole prerokoval: „Jaz vidim Njega, toda ne še tako kmalu; jaz ga gledam, toda ne blizo. Zvezda gre iz Jakoba in Izraelu prihaja kraljevo žezlo, ki bo potolklo vse kneze Moabitov in pokončalo vse sinove Letove.“

Glejte, dragi poslušalci, to prerokovanje o zvezdi je bilo znano po vseh jutrovih deželah; šlo je od ust do ust in se je tako ohranilo do poznih rodov. Ker so sv. trije kralji prebivali v jutrovih krajih, tedaj jim je bilo to prerokovanje gotovo znano in to tem bolj, ker so bili modri, učeni možje, ki so se pečali z zvezdoznanstvom. Tedanji zvezdoznanci pa so splošno verjeli, da naznanijo zvezde marsikake skrivnosti. Naenkrat pa se prikaže popolno nova zvezda. Ta zvezda je bila nenavadna; nobena ni bila izmed onih, katere so poznali in katere še dandanes po nespremenljivem zakonu božjem krožijo v svojem teku, ampak ta zvezda je bila popolnoma nova. Ko so torej sv. trije kralji zagledali to zvezdo, tedaj so se takoj spomnili Balaamovega prerokovanja in, ker je zvezda kazala proti judovski deželi, tedaj jih je spreletelo veliko veselje, kajti rekli so si med seboj: To je gotovo zvezda, katera je izšla iz Jakoba. Kraljevo žezlo je že izšlo iz Izraela, in kralj, ki bo to žezlo nosil, mora biti že rojen. Pojdimo torej v Judovsko deželo, da pozdravimo in se poklonimo novemu judovskemu kralju. Rečeno, storjeno. Njihova vera ni bila mrtva; šli so takoj, v največi naglici so obložili svoje kamele ter se napatili proti severu, kamor jih je vodila zvezda.

Toda, rekli boste, kako jih je vendar zvezda mogla voditi? Ali se niso mogli zmotiti? Ali jim je mogla zvezda v resnici naznaniti rojstvo novorojenega kralja? Seveda, zvezda sama ni tega mogla storiti; toda med tem, ko je zvezda svetila na nebu, je zasvetila v njihovem srcu zvezda božje milosti; duh božji jim je govoril: „Prerokovanje Balaamovo se je izpolnilo, žezlo je prišlo v roke izraelskega ljudstva!“ In to vero je zvezda

na nebu krepčala, da so po tej notranji milosti sledili; to je pa njihova zasluga, kajti veliko je takih, katere tudi obsenči milost božja, ki pa temu notranjemu glasu ne slede. Da, tem bolj zaslužna je njihova vera, ker so bili trije modri pogani, ki niso nič vedeli o pravem Bogu.

Prišli so torej v glavno mesto Jeruzalem. Zvezda je sicer zginila, toda kje naj bi kralji drugje iskali, ako ne v glavnem kraljevem mestu? Prišli so v kraljevo palačo in so vprašali: „Kje je novorojeni kralj?“ Toda o tem niso na kraljevem dvoru nič vedeli. Kralj Herod se je še celo prestrašil in ves Jeruzalem, ko so to zvedeli. Kako lahko bi si trije kralji mislili: „Morda smo se pa zmotili, morda smo zastonj prišli.“ Toda ne, njihova vera je bila trdna, če tudi o rojstvu novorojenega kralja na dvoru niso nič vedeli. Oni so tako trdno zatrjevali, da je kralj rojen, da je začel celo prestrašeni Herod verjeti. Radi tega je zbral kar najhitreje velike duhovne in pismarje skupaj in jih vprašal, kje naj bi bil rojen novorojeni kralj? Odgovorili so mu: V Betlehemu, kajti tako je pisano v sv. pismu.

Poslovidli so se torej sv. trije kralji in so šli takoj v Betlehem. Kakšno veselje jih je spreletelo, ko so zopet zagledali zvezdo! Toda naenkrat je obstala. In sicer kje? Nad nekim hlevom, ki je bil zunaj mesta. To, dragi poslušalci, je bila druga trda skušnja; kajti lahko bi se vprašali: „Kaj, v hlevu, ki je samo živalim pripravljen, naj bo rojen kralj Judov?! Mi smo pričakovali palače, sedaj pa najdemo reven hlev; mi smo pričakovali polno strežajev in najdemo le živali.“ Toda ne, tako niso mislili! Rekli pa so: „Tukaj mora biti, če je tudi hlev! Saj nam zvezda kaže, da je tukaj!“ In vstopili so v hlev in kaj so našli? Pri jaslicah je klečala Marija; v jaslicah je ležalo dete, v slabe plenice zavito, pri strani mož, ki ima sklenjene roke, sv. Jožef; in dve živali stojita nemi pri njih ter jih gledata. In kaj store sv. možje? Ali beže? Ali zapuste to revščino? Ne, oni vzamejo svoje krone raz glave in jih polože na tla, oni padejo na kolena pred tem ubogim detetom; v prah sklonijo svoje glave, in to dete molijo. Kako veličasten prizor! Možje kleče pred detetom! Kralji kleče v prahu pred ubogim otrokom!

Glejte tukaj se kaže moč žive vere! Iskali so ga v Jeruzalemu v palačah, našli ga niso, iskali so ga v Betlehemu in našli so ga na ubogi slami v hlevu! Živa vera je tista, katero moramo pri njih občudovati.

II. Drugič pa njih dejansko ljubezen! Tam, kjer je živa vera, tam je ogenj in luč, kjer je pa ogenj, tam je tudi gorkota! Za zgled nam služijo sv. trije kralji. Zvezda jih je vodila; vera v srcu jih je pa nagnila k dejanski ljubezni, ta je vnela njih srce, da je gorelo za to dete! Kajti kaj jih je gnalo, da so pustili svoj dom, svojo rodbino, ter šli na tako dolgo in nevarno pot? Ljubezen do tega deteta! In to ljubezen so tudi dejansko dokazali. Prinesli so detetu daril. Darila so znamenje ljubezni. Tako je dandanes, in tako je bilo tudi takrat! Prvi kralj je odprl svoj zavojček in je detetu podaril zlata, ne, da bi mu pomagal iz revščine, ker ni pričakoval, da bo našel tako revno dete; on je pričakoval kraljevega sinu in zato mu je prinesel zlata! Zlato se daje v dar kraljem. In v resnici je bilo to dete, ko je postalo večje, kralj Judov; kajti dejali so mu na rame rdeč plašč, dejali so mu trnjevo krono na glavo in trs v roke mesto žezla. In ko ga je Pilat vprašal: „Ali si ti kralj?“ — je odgovoril: „Jaz sem kralj, pa moje kraljestvo ni od tega sveta“, in napis na njegovem križu se je blestel v treh jezikih: „Jezus Nazareški, kralj Judov“. Drugi kralj mu je prinesel kadila. Paganii so zažigali bogovom kadilo, tudi izraelsko ljudstvo je slednji dan Bogu zažigalo kadilo. In modri kralj iz jutrovih dežel je hotel pokazati, da je to revno dete v jaslicah božje dete. In v resnici je bilo in je. Prišel je čas, ko se je to dete dvignilo v nebo, kjer sedaj kraljuje z Bogom Očetom in s sv. Duhom od vekomaj do vekomaj. Tretji kralj je pa prinesel detetu mire, to je neki grenak, trpek sadež. Kaj je hotel s tem naznaniti? Hotel je reči: „Ko sem zvezdo zagledal, preletela je moje srce neka strašna misel. Zdelo se mi je, da je prišel čas, da je to dete zraslo, in jaz vidim njegovo glavo krvavo, njegove roke, noge in njegovo srce prebodeno. Kdo ve, kaj bo to dete trpelo, kajti tudi kraljeva pota so polna solza. Zato sem prinesel detetu grenke mire.“ In v resnici se je to zgodilo. Prišel je čas, ko je to dete zraslo in okusiti je moralo vse bridkosti sveta, od največjih zaničevanj in muk do strašnega trpljenja na križu, kjer je umrl v groznih bolečinah kot največji hudodelec.

Glejte, tako so postali ti sv. trije kralji že takrat preroki. Prvi je prinesel Jezusu zlata kot kralju, drugi kadila kot Bogu, tretji pa grenke mire, kot trpečemu človeku. To so prinesli detetu sv. trije kralji. Prinesimo tudi mi temu detetu čisto vest, iskreno skesano molitev in krščansko zata-

je v a n je. Kajti čisto srce, ki Boga ljubi, to je Bogu bolj prijetno kot zlato in dijamanti. Skesana, iskrena molitev kipi proti nebu kot prijetno kadilo Bogu, in krščansko zatajevanje je Bogu prijetneje kot bridka, grenka mira. Bodi nam torej tisočkrat pozdravljeno, ti ljubo, nedolžno, nebeško dete! S sv. tremi kralji pademo tudi mi pred teboj na kolena in ti prinašamo v dar svojo ljubezen. Sprejmi jo milostno, in kakor si sv. tri kralje pripeljal srečno v njihovo domovino nazaj, tako pripelji tudi nas v nebeško domovino. Amen.

Iv. Baloh.

Prva nedelja po sv. treh kraljih.

Tri čednosti Jezusove v najsvetejšem zakramentu.

In Jezus je šel ž njima in prišel v Nazaret in jima je bil pokoren.

Luk. 2., 51.

„Na vzvišenem prestolu sem videl sedeti moža, katerega moli množica angelov soglasno mu prepevaje slavo: Glej! ime njegovega vladarstva je večno.“ Tako se začne „pristop“ v današnjo sv. mašo. Kdo je ta mož? To je Gospod Jezus Kristus, ki je kot dvanajstleten mladenič v templju sedel v sredi učenikov, jih poslušal in popraševal, da so se vsi čudili njegovemu umu in njegovim odgovorom. Tedaj je razodeval Jezus svojo božjo modrost ter pokazal, da je pravi sin nebeškega Očeta, kateremu v čast je bil v stari zavezi postavljen veličastni tempel v Jeruzalemu in v njem skrinja zaveze s keruboma. V novi zavezi pa ima včlovečeni Bog svoj vzvišeni prestol v tabernakeljnu in notri v podobi posvečenega kruha, kjer ga nevidno moli množica angelov, večnega Gospoda vojnih trum. Tukaj v sv. Rešnjem Telesu ga moli tudi verni kristjan, njega, ki razodeva v najsvetejšem zakramentu še sedaj ravno tiste čednosti, ki jih je razodeval v svoji mladostni dobi, in jih bo razodeval do konca dni.

Katere pa so tiste tolikanj znamenite čednosti? To je njegova ponižnost, njegova potrpežljivost, njegova pokorščina. Svojo ponižnost je pokazal, ko je romal s svojimi starši v Jeruzalem ter iz Jeruzalema v borni Nazaret. Svojo potrpežljivost je kazal, ker je bival med malopridnimi Nazarečani. Njegovo pokorščino oznanja sv. evangelij naravnost, ko pravi: *In jima je bil pokoren.*

Kako Gospod Jezus Kristus ravno te čednosti razodeva v zakramentu sv. Rešnjega Telesa, pokažem vam v današnji pridigi z njegovo pomočjo.

Če sv. Cerkev imenuje Jezusovo presv. Srce „brezdno vseh čednosti“, se zlasti te tri: *ponižnost, potrpežljivost in pokorščina* odlikujejo v presv. zakramentu.

a) Mladostni Jezus je šel z Marijo in sv. Jožefom k veliko-nočnemu prazniku v Jeruzalem, akoravno njega, Sina božjega, Mojzesova postava ni mogla k temu siliti. In šel je potem, ko je zaostal v templju, v hiši svojega očeta, s svojimi starši spet v maločislani Nazaret. S tem je razodel svojo najglobočjo *ponižnost*.

1. Ko bi kakšen kralj ali cesar zapustil svoje prestolno mesto ter šel v kako prav borno vas, gotovo bi se prebivalci te vasi in vsi okoličani silno čudili, kako, da se je tako mogočen vladar tolikanj ponižal. Še bolj bi se čudili, ko bi to storil večkrat. Kaj pa naj rečemo, ako Sin božji, Jezus Kristus, naš Gospod in Bog, zares tako ravna, on, ki po visokosti in mogočnosti neskončno presega vse kneze in kralje? Šel je iz Jeruzalema v Nazaret, v tisto borno mestece, v tisto, dejal bi, malo čislano vas, in prihaja sedaj — poslušajte in strmite — iz nebeškega Jeruzalema na to revno zemljo, v to solzno dolino — v najsvetejšem zakramentu. Nekdaj se je ponižal tolikanj, da je po besedi apostolovi *vzel nase podobo hlapca in po vnanjem najden bil kakor človek*. (Fil. 3., 7.) Po svojem vnebohodu pa se še bolj ponižuje, ko hoče med nami bivati v neznatni podobi posvečenega kruha. In ni mu dovolj, samo bivati med nami, ampak tudi hoče, da ga zavživamo, da prihaja v naše ubogo srce. Sv. Avguštin pravi: „Njegova ponižnost je to storila, da nam daje zavživati svoje meso in svojo kri; zakaj, ko bi ne bil on ponižni Bog, ne bi nas živil s svojim mesom in svojo krvjo.“

Zasajeno je bilo v raju „drevo življenja“, toda po grehu je bilo drevo življenja človeku tako visoko odmaknjeno, da se ni mogel stegniti po njegov sad. Zato se je Sin božji sam na zemljo ponižal, da more človek seči po nebeškem sadu ter jesti kruh angelski, kruh večnega življenja, kakor je sam rekel: *Jaz sem kruh življenja*. (Jan. 6., 48.)

2. Na zemlji pa tudi ni človeka tako siromašnega, da bi on ne hotel priti k njemu, in ne tako nagnjusnega bolnika, da bi se

ne dal k njemu ponesti, ni ga tako velikega hudodelnika, da bi, ako se skesa svojih grehov, ne hotel iti v nizko hišico njegovega srca.

Zato, menim, še nikoli niste slišali, da bi bil kak katoliški mašnik rekel: Ta je siromak, naj gré v cerkvev k sv. obhajilu, oni pa je bogatin, k temu prinesemo sv. obhajilo na dom.

V tem oziru je naš Gospod Jezus Kristus storil še nekaj prav pomenljivega, kakor beremo v sv. evangeliju. Bil je namreč pripravljen iti k stotnikovemu hlapcu, ne pa k sinu kraljičevemu, da bi nas tako poučil, kako nekrščansko je, le velikaše in bogatine častiti, nizke pa prezirati in morda celo zaničevati. Kristus je proti vsem ljudem enak; če je pa treba razločevati, je proti nižjim še bolj odprtega srca.

Kolikokrat se pa ljudje povišujejo drug pred drugim! Zato nas opominja Jezus: *Učite se od mene, ker jaz sem krotek in iz srca ponižen.* (Mat. 11., 29.)

Ko je Aleksander Veliki hotel potovati skozi notranjo Perzijo, ki pa je bila pokrita z večnim snegom, ter so bile pokrajine silno pusté in skoraj nepristopne, da so vojaki mislili kar na povratek, tedaj skoči kralj Aleksander s konja ta začne stopati čez sneg in led. Za njim jo brž udarijo najprej njegovi prijatelji, za temi njegovi vojvode in potem njegovi vojaki. —

Tako nas hoče tudi Kristus skozi tako pusto sotesko tega življenja peljati k večni blaženosti, in ker vidi, da se obotavljamo, zato sam stopa s svojega veličastnega sedeža na zemljo, da bi tudi mi opustivši ves napuh ponižno stopali za svojim nebeškim kraljem.

b) Dvanajstletni Jezus je prišel v Nazaret. Pokazal je s tem svojo največjo potrpežljivost. Zakaj ni se bal bivati med hudobnimi ljudmi. In Nazarenčani so bili na takem glasu. To spoznamo iz besedi Natanaelovih, ki je čudeč se vprašal: *More-li iz Nazareta kaj dobrega biti?* (Jan. 1., 46.) Tako tudi iz evangelija sv. Lukeža, kjer evangelist pripoveduje, da Nazarenčani Jezusa niso radi poslušali, da so bili polni jeze, še več, da „so ga vun iz mesta izgnali, in ga peljali na rob gore, na katerem je bilo njih mesto zidano, da bi ga doli sunili.“ (Luk. 4.) Sv. Matevž pa nam pové, da so se zaničljivo popraševali med seboj, ko jih je učil v shodnici: *Ali ni tesarjev sin?* in pristavi tudi, da *so se pohujšali nad njim zavoljo njegovega nizkega stanu.* (13., 55., 57.) Pa tudi sedaj še prebiva Kristus kakor v Nazaretu,

namreč v presv. zakramentu med tako popačenim, pregrešnim svetom. Koliko tu pretrpi od mlačnih kristjanov in še več od hudobnežev, tega ni mogoče popisati.

1. Najprej pomislimo, da je v cerkvi večji del časa sam in v temni hišici kakor v ječi zaprt. In ko je izpostavljen v javno češčenje, tedaj se mnogim ne ljubi na obe koleni poklekniti pred njim ter ga pobožno moliti; potem, ko ga mašnik spet spravi v tabernakelj, pa nekateri tudi tako hité iz cerkve, kakor bi bili sami ravnokar rešeni iz ječe. Ko se v svoji neskončni ljubezni dá nesti po cestah, ulicah, poljih ob slovesni procesiji ali k bolnikom, tudi tedaj ljudje premalo cenijo to njegovo neizmerno ponižnost, potrpežljivost in dobrodejnost. In kakor čaka v lekarni zdravilo na bolnika, tako, smem reči, čaka Jezus Kristus v presvetem zakramentu bolnih duš, da jih ozdravi ter pripravi za veselo nebeško ženitnino; a mnogo duš je, ki se s praznimi izgovori odtegujejo temu nebeškemu zdravilu po celo polletje in še dalje.

2. Pa kaj vam še povem? Nazarenčanom, ki so hoteli Jezusa z gore dol pahniti, so podobni tisti kristjani, kateri Jezusa prejmo v o madeževano, ne dovolj skesano srce; tedaj je Jezus takorekoč pahnjen z gore svoje neskončne svetosti v nečisti prepad grešnikove notranjosti. Sicer Jezus tedaj ne trpi škode, toda tak kristjan jo trpi, ker njegovo milost odpodi od sebe, ko gré Jezus od njega, kakor tistikrat od Nazarenčanov.

O tem, kar ima Jezus v presv. hostiji trpeti od nevernikov, krivovercev, brezbožnežev, od judov, o vsem tem niti ne govorim. Zares, tukaj je tisto presv. Srce, ki je bilo in je „z zasramovanjem nasičeno in je zavoljo naših hudobij potrtó.“ O, usmili se nas!

c) Jezus Kristus je bil svojim staršem pokoren; s tem je pokazal svojo najpopolnejšo pokorščino.

Zares, veličastno je, kar nam pripoveduje sv. pismo o tisti pokorščini, katero je izkazoval Jezus Kristus Mariji in sv. Jožefu ves čas svoje mladosti. Zato bo po današnjem evangeliju marsikdo obsojen od taistega Jezusa zaradi nepokorščine. Svojo pokorščino Jezus Kristus še nadalje razodeva v zakramentu svetega Rešnjega Telesa. Le pogledjmo!

1. Jezus Kristus je na besedo mašnikovo hipoma, in kolikorkrat je poklican, na oltarju pričujoč.

Velika je bila moč Mojzesova, vsled katere je vodo pritrkal iz skale. Velika je bila moč Elijeva, vsled katere je poklical ogenj z nebes na zemljo, da je požgal ter povžil pripravljene darove.

Velika je bila moč Jozvetova, vsled katere je storil, da je nekega dne solnce dalje razsvetljevalo zemljo kakor sicer. Toda vse to je malenkostno v primeri z mašniško oblastjo, zakaj v prejšnjih dogodkih ni pravzaprav Bog ubogal, ker ni v svoji osebi, ampak le v svojih stvareh, le po svojih služabnikih storil, česar je bil proščen; on je le prošnje uslišal. Ti niso zahtevali, naj jih Bog uboga, ampak le prosili so. Tudi niso vedeli za gotovo, ali bodo uslišani, ampak prosili so, boječ se, da bi morda ne bili uslišani. Ni pa tako z najsvetejšim zakramentom. Izpremenitev kruha in vina pri povzdigovanju se zgodi po mašniku vsled njegove redne in neizbrisne oblasti, in sicer z gotovim uspehom, da Boga samega pokliče iz nebes.

Tukaj uboga Bog zares glasu človekovemu. Ako se sveto pismo že čudi, da je nekdanj Bog bil pokoren svojim stvarjem, koliko bolj se moramo čuditi, ako je pokoren duhovniku v lastni osebi? Zato se evangelijski stotnik ni čudil, da more gospodar drugim ukazovati in ti brž ubogajo, ampak temu se je čudil, da služabnik reče gospodu: pojdi! in gospod gré, pridi! in pride. To se mu je zdelo nekaj nezaslišanega in prečudnega.

2. Jezus Kristus uboga sedaj vsakega katoliškega kristjana, kateri ga v svoji bolezní želi prejeti, in uboga ga tolikokrat, kolikorkrat ga želi prejeti. Pa še ni treba za to Jezusa samega prositi, naj pride k bolniku; kar duhovnika je treba opomniti, naj ga prinese bolniku. Taka navada se je ukoreninila, da se pošlje po Jezusa skoraj kakor po kako navadno reč, ki se potrebuje v hiši. Gotovo bi bilo to veliko, ko bi se nam kakšen zdravnik zavezal, da hoče brezplačno priti k nam ter nas zdraviti, kolikorkrat bi zboleli, pa vendar bi ga poprej vselej dali naprositi, naj se potruzi k nam. Tak zdravnik je Gospod Jezus Kristus. Človek pa v bolezní ne pomisli, ali Jezus tudi hoče priti k njemu, kar ponj pošlje in ga kar za gotovo pričakuje, kakor bi nam bil Jezus to uslugo dolžan.

Jezus se v sv. pismu (Mat. 21., 42.) imenuje *glava vogla*, vogelni kamen. Smemo reči, da ne samo zato, ker je glava novega božjega kraljestva, ampak tudi z ozirom na to, kar sem vam ravnokar pripovedoval. Kakor namreč vogelni kamen semtertje valé, preden ga vložé v vogel, in tam ostane, kamor je bil dejan, tako podobno tudi Jezus Kristus v najsvetejšem zakramentu dá s seboj ravnati po naši volji ter se dejati v vsako srce. O pre-

čudne, preponižne pokorščine! Tu biva ono presv. Srce, ki je bilo „do smrti pokorno“ in je še sedaj, ko je že poveličano v nebesih.

Sedaj pa se vprašaj ti, kristjan, kako je s tvojo pokorščino in kako z drugimi čednostmi? Ali imaš vsaj senco pravih čednosti v sebi? Ozri se v sklep u še enkrat na Jezusa v najsvetejšem zakramentu in zapomni si dobro nauke, ki si jih slišal ravnokar; saj pravi današnji sv. evangelij, *da je njegova mati ohranila vse te reči v svojem srcu*, ohrani jih tudi ti! Ako si zaničevan ali se ti hudo godi, glej, tvoj Gospod Jezus je tudi neizrečeno poniževan. Ako se imaš boriti z mnogimi težavami in nadlogami, glej, tudi tvoj Gospod Jezus ima nedopovedljivo veliko trpeti; ako si podložnik, glej, tudi tvoj Gospod Jezus je vedno pokoren, kakor je bil v svoji zgodnji mladosti. Tukaj v sv. hostiji najdeš Kristusa — tovariša vsega svojega trpljenja, pa tudi svojega tolažnika in pomočnika. Zato se mu približuj rad, ponižno in pobožno, in tvoja duša bo našla zaželjeni mir! Moli večkrat s sv. Cerkvijo: „Srce Jezusovo, bogato za vse, ki te kličejo, usmili se nas!“ Jezusovo Srce ti bode tudi „zveličanje v njega upajočih“, ako ga skesano prosiš ob zadnji uri, in bo *tvoje veliko plačilo*. (I. Mojz. 15., 1.) Amen. Val. Bernik.

Druga nedelja po sv. treh kraljih (Praznik Imena Jezusovega.)

1. Sv. Ime Jezusovo.

Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mogli zveličani biti. Dej. ap. 4., 12.

Zgodovina nam kaže mnogo različnih imen, ki obujajo naše občudovanje, našo ljubezen in češčenje. Kdo se ne spominja z občudovanjem slavnih mož, junakov, vojskovodij, učenjakov, pisateljev, umetnikov itd., kdo se ne spominja z veseljem tudi imen svojih sorodnikov, očeta in matere, soproga in otrok? Toda glejte, vsa ta imena imajo samo minljivo vrednost! Vsa ta imena so brez moči, brez veljave, če se na primer vpraša: „Kje prejmem odpuščanje svojih grehov, kje se združim s svojim Bogom? —

Pri takem vprašanju izgine pomen teh imen. Če se obračajo naše oči v duhu v večnost pred prestol božji, če duša naša hrepeni po pokoju, potem koprni srce po imenu, ki nam podeli pravi mir, ki potolaži to koprnenje po večnosti. In blagor nam, mi imamo tako ime. To je najsvetejše in najsladkejše ime: Jezus. Poln veselja je zapel sv. Bernard: „Nič sladkejšega se ne da peti, nič ljubeznivejšega slišati, nič prijetnejšega misliti, kakor o Jezusu, Sinu božjem.“

Da, kdor popolnoma ume pomen tega imena, ta si mora izbrati obenem s sv. mučencem Ignacijem kot najlepši klic: „O Jezus, moja ljubezen.“ S tem klicem se je okreščal sv. Ignacij večkrat na dan. In ko so zahtevali poganski njegovi sovražniki, da naj se odpove krščanstvu, tedaj je vzkliknil: „O Jezus, moja ljubezen!“ In ko so ga zgrabili ter mu grozili z največjimi mukami, da naj pusti to ime, tedaj je rekel, da to ime ne bo nikdar izginilo iz njegovih ust. V svoji hudobiji so potem rekli: „No, če ti glavo odsekamo, potem boš morda vendar le molčal.“ Toda on je rekel mirno: „In četudi to storite, iz srca mi tega imena ne izrujete nikdar.“ In zadnja beseda, ki jo je izpregovoril, je bila: „O Jezus, moja ljubezen.“ – Premišljajmo danes sladkost imena Jezusovega.

1. To ime nam znači učitelja našega življenja. Učenec, ki se je navadil kakega rokodelstva, se vedno z veseljem spominja svojega mojstra. Če si pridobi učitelj v šoli srca svojih otrok, tedaj vedno živi v njihovem hvaležnem spominu. Toda kaj je vse znanje nasproti umetnosti, kako se Bogu prav služi, kako moremo njemu dopasti. In glejte to umetnost nam je Jezus prinesel na svet. On nas je učil vseh resnic, ki so nam v tolažbo in v upanje, on nas je učil, da nad nami bedi mogočen, neskončno dober in moder Gospod, ki nas čuva kakor skrben oče svojega otroka! Učil nas je, da nam je Bog poslal celo angele kot varihe našega življenja, da nas ne zadene nobena nesreča, nobeno trpljenje, ne da bi nam Bog to obrnil v korist k našemu večnemu zveličanju, da nam rad pomaga, samo če hočemo, da nas loči smrt od naših dragih samo za nekaj časa, da celo rajnim s pomočjo molitve in sv. maše pomagamo. Ali niso res te resnice za nas polne tolažbe in upanja? In vse to je on učil ne kakor človek, ampak kakor božji Sin, poslanec iz neba! Kako živo je naslikal božjo pravičnost, ki natanko pretehta naše misli, besede, želje in

dejanja! Kako nam je narisal greh prvih angelov, kako nam živo predstavil smrt in sodbo pred naše oči! Ali ni bil torej Jezus res naš učitelj?

Če pa za človeka ni večje sreče, kakor imeti mir na zemlji in blagor duše v večnosti, ali nam ni Jezus kot učitelj največji dobrotnik; ali je kako ime bolj sladko kakor ime: Jezus?

2. On je pa tudi naš posredovalec. Človeštvo je z grehom odpadlo od Boga! Brezdna, ki nas je ločil od Boga, ni mogel nikdo premostiti. Noben človek, če bi še tako sveto živel, ni mogel priti v nebo. Kako naj bi se torej ljudem odvzel greh, kako naj bi se človek spravil z Bogom? Greh je bil neskončno božje razžaljenje. Ta greh se niti s popolnim kesom ni mogel zatreti, kajti kesanje samo storjene krivice ne popravi nikdar; kdor svoje premoženje zapravi, temu ga tudi najpopolnejši kes nazaj ne pridobi. Morda bi se pa dal greh izbrisati s poboljšanjem, z bolj krščanskim življenjem. Tudi s tem ne! Kajti če dolžnik novih dolgov ne naredi, s tem še ni rečeno, da je že stare poplačal. Morda bi se greh s tem odpravil, da bi se človeški rod opravičil pred Bogom. Opravičenje velja pač pred ljudmi, pred vsegavednim Bogom pa ne!

Greh se je mogel izbrisati edino le s tem, da je eden vzel vse grehe nase ter dal Bogu za te grehe zadoščenje. To zadoščenje pa je moralo biti neskončno. In v celi zgodovini človeštva, v nebesih in na zemlji, dobimo samo eno jagnje, ki odjemlje grehe sveta! Edino-le presv. kri Jezusa Kristusa je imela toliko moči v sebi, da je mogla izbrisati madež človeštva, da je mogla iz nas otrok hudobnega duha narediti otroke božje! Kar je torej v imenu Jezusovem tako prijetno, to je: Sprava človeštva z Bogom! Kdor ima samega sebe za popolnega človeka, kdor misli, da je pravičen, da je veliko boljši, kot so drugi, tak bo poslušal, izgovarjal to ime popolnoma brez občutka; kdor pa spozna, kaj je greh, in kako je Boga razžalil, če tudi ni storil nobenega smrtnega greha, ta je radosti poln, če sliši ime: Jezus. Nobena novica ni zanj tako vesela, nobena pesem tako lepa, nobena godba tako prijetna, kakor to presveto ime! In kakor je bil Jezus naš posredovalec na križu, kakor je posredovalec v zakramentu sv. pokore, tako je tudi posredovalec pri vsaki sveti maši, kjer se daruje za grehe drugih, kjer vedno prosi, naj se božje usmiljenje še podaljša. Zaradi tega je torej to ime sladkejše od imen vseh ljudi in vseh angelov.

3. Jezus je pa tudi naš priprošnjik pri nebeškem Očetu. Tisti, katerega breme grehov teži, tisti ne more z zaupanjem svojih oči obračati proti nebu, svojega omadeževanega srca Bogu odkriti. On misli, da glas njegove molitve ne gré v nebesa, on čuti, da ga solnce božjega usmiljenja ne bo zadelo. Če bi torej za grešnika tako bitje molilo, katerega se greh ni niti dotaknil, katerega prošnja pri Bogu vse premore, ali se ne bi nam dobro zdelo? Ali pa imamo morda mi takega priprošnjika pri Bogu? Ali ni Jezus tisti? Prosil je za nas na zemlji, ko je živel, prosil je pred smrtjo, prosil na križu za svoje sovražnike! V nebesa povišan vedno in vedno kaže na svoje rane ter za nas prosi! Ali je torej kaka naša molitev preveč drzna, prevelika, da bi je ne mogel podpreti naš priprošnjik Jezus Kristus? On je torej tisti ključ, ki nam odpre božje srce, ki nam odpre vrata nebeška. Kdor v Jezusovem imenu moli, s tem moli Jezus, in česar on prosi, to človek dobi. Zaradi tega pravi sv. Ambroz: Kristus je naš jezik, s katerim govorim z nebeškim očetom, naše oko, s katerim očeta gledamo, naša roka, s katero očetu darujemo. Zmagonosno je nekdam prosil Mojzes za svoje ljudstvo, neskončno zmagoslavno prosi Kristus za nas grešnike, prosi blagoslova za krščansko ljudstvo. O da bi bili vsaj tega blagoslova božjega vredni, o da bi s polnim zaupanjem v Jezusovem imenu molili!

4. Jezus je tudi naš pastir. Kakor je nežna ljubezen dobrega pastirja do svojih ovčic, tako je tudi Jezusova ljubezen do nas. Zvesto, kakor pastir pase svojo čredo, tako varuje tudi Jezus naše duše. Skrbno, kakor išče pastir izgubljene ovčice, tako išče tudi Jezus grešnika. Zato ga imenuje sv. Peter najvišjega pastirja in škofa naših duš. Ali morda dvomite nad ljubeznijo Jezusovo do nas? Ne dvomite, kajti to je največja krivica, največja bolečina, katero mu morete storiti. Saj je bil za nas vse rojen, za nas vse je živel, za vse je trpel, za vse dal svoje življenje. Ali morda dvomite, da varuje naše duše? Ne dvomite! Da bi iztrgal našo dušo iz rok hudobnega duha, je dal svoje življenje. *Jaz sem dobri pastir in jaz dam življenje za svoje ovce*, tako je rekel. Ali morda dvomite, če mu je res toliko ležeče na naši duši? Ne dvomite, kajti on ne bi prišel iz nebes, če ne bi hotel vseh duš rešiti, kajti on ni prišel radi tega na svet, da bi rešil pravične, ampak da bi izpreobrnil grešnike. Ali ne išče ravno v zakramentu sv. pokore najbolj zapuščenih in nesrečnih grešnikov? Ali ne očiščuje, ali ne da vsakemu pri sv. obhajilu tolažbe

in srčnega miru? Ali dvomite, če tudi hrani svojo čredo? Ne dvomite nikdar! Njegova beseda je prava dušna hrana, njegovo telo in njegova presv. kri je nebeška jed, ki krepča našo dušo.

Občudovanja vredna je torej skrb Jezusova za naše duše. Enkrat pa bomo kraljevali vsi pod njegovim pastirstvom v nebeškem kraljestvu. Ali ni torej res sladko njegovo ime? Če vam je torej danes jasno, kako lepo in krasno je to ime, potem je pa naša dolžnost, da imamo veliko spoštovanja in ljubezni do tega presvetega imena. Saj to ime tistega pomenja, ki je naš učitelj, naš posredovalec, naš priprošnjik, naš pastir, naš Bog! In koliko kristjanov to ime tolikokrat po nepotrebem, tolikokrat v jezi in v sovraštvu kliče. Vendar je pa to ime tako lepo in častitljivo, da je papež Siskt V. vsem tistim, ki se pobožno pozdravljajo z izrekom, „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ podelil odpustek 50 dni, za zadnjo uro pa popoln odpustek.

Častimo torej, dragi poslušalci, to presveto ime in radi izgovarjamo ta prelepi pozdrav. Celo protestantovski pesnik je rekel, ko je slišal ta pozdrav: „Kdo se ne veseli one časti, ki ti jo podeli zveličanje, komu se ne zablesti solza, ko se izgovori ta krščanski pozdrav.“ Obžalovanja vreden je oni, ki ima sicer na jeziku to ime, pa na pozdrav ne odgovori pobožno „Amen“, ne reče z veselim srcem: „Na veke, na veke bodi hvaljen Jezus Kristus!“ Amen.

Iv. Baloh.

2. Čast in svetost sv. zakona.

Bila je ženitnina v Kani Galilejski in mati Jezusova je bila tam. Bil je pa tudi Jezus povabljen in njegovi učenci na ženitnino. Jan. 2., 1–2.

Evangelij zadnje nedelje nam je popisoval, kako je sv. družina romala v Jeruzalem, kako je Jezus tam zaostal in dal staršem in mladini lep zgled, ker je rasel v milosti in modrosti pri Bogu in pri ljudeh.

Ker je Zveličar sveta prišel zato na svet, da bi nas odrešil in da bi posvetil vse okoliščine človeškega življenja, človeška otroška, mladeniška in moška leta, da bi posvetil delavski stan in družine, zato je nastopil svojo očitno učeniško službo s tem, da je podlago človeškega rodu, namreč sv. zakon, posvetil s svojo

pričujočnostjo. Zato je prišel v svoji veliki ponižnosti in ljubeznivosti celo na ženitnino v Kani. Lahko si mislimo, kako srečna sta se čutila ženin in nevesta po pričujočnosti Jezusovi! In v resnici njegova pričujočnost ni bila brez pomena. Kakor je pri tej priložnosti blagoslovil vodo in jo izpremenil v vino in tako veselje napravil, tako je gotovo blagoslovil in posvetil tudi oba poročenca s čudežem svoje milosti in k njuni zvezi govoril svoj božji „da!“ in „amen!“, da sta poslej srečno in mirno živela v novem stanu. V resnici, če Jezus pride v družine, če Jezus zveže srca poročencev, ako jih družijo pobožnost in katoliško življenje, potem smejo upati, da bo Bog sam govoril svoj „da“ in „amen“ nad njih zakonsko zvezo in da bo mir, sloga in blagoslov nad njima. Zato je Zveličar to prevažno zvezo v blagor človeštva povzdignil v zakrament.

Žalibog, da kristjani semtertje nimajo več pravega pojma o tem sv. zakramentu, da v nekaterih krajih hočejo ta zakrament celo odpraviti in zvezo sv. zakona, ki je v nebesih sklenjena in in se ne loči drugače nego s smrtjo, izpremeniti v navadno človeško pogodbo, ki se sme iz vsakega malega vzroka razveljaviti in raztrgati. Ker nam danes sv. evangelijski popisuje ženitnino v Kani, hočem vam govoriti o zakramentu sv. zakona.

I. Znano vam je, predragi v Kristusa, da je Bog Adama ustvaril iz prsti, Evo pa je naredil iz Adamovega rebra, ko je Adam trdno spal. V tem je velika skrivnost! Bog je naredil Adamovo telo iz prsti ne le zato, ker se po smrti zopet v prst povrne, temuč tudi, da je s tem pokazal poklic moža, ki se mora v potu svojega obraza truditi, da preživi sebe in svojo družino, ki ima pred vsem skrbeti za vnanje družinske stvari. Eva je bila pa vzeta iz Adamove strani. S tem je bila označena tesna zveza moža in žene, odvisnost žene od moža, in dolžnost, da mora mož ženo tako ljubiti, kakor ljubi samega sebe. Pa tudi poklic žene je s tem določen; žena se mora namreč truditi za telesne reči, za vzrejo otrok, skrbeti za bolnike, ki so v družini, pripravljati hrano za vse skupaj. Bog sam je bil, ki je združil Adama in Evo v eno zvezo, v zakon. Zato je zakon najsvetejša in najstarejša zveza med ljudmi. Bog sam jo je postavil v začetku sveta, on sam ji je dal svoj prvi blagoslov nebeški, ki je zagotovilo, da bo trajal zakon do konca sveta. Iz božjih rok je prejel Adam v raju svojo nerazdružljivo družico Evo in on je govoril te-le pre-

roške besede, katere se še sedaj vresničujejo: *Glej, to je kost od moje kosti, meso od mojega mesa, zato bo človek zapustil svojega očeta in svojo mater in bo...* (1. Mojz. 2, 23, 24.)

Zakon je pa tudi najsvetejša zveza med ljudmi. Svet je bil njegov začetnik, Bog; sveta sta bila Adam in Eva, ko sta nedolžna v stanu posvečujoče milosti sklenila zakon, svet je bil tudi njun namen, da bi se množil človeški rod na zemlji. Ko pa sta se po grehu ločila od svetosti zakona, usmilil se je sam Sin božji, ki je zakonu dal prvotno dostojanstvo in zakon poveljčal s prvim svojim čudežem. A s tem ne še zadovoljen, je povišal to zvezo v zakrament in je postavil kot predpodobo zakonske zveze moža in žene svojo zvezo s Cerkvijo. Zato pravi sv. Pavel: *Zakon je velik zakrament, pravim pa, v Kristusu in njegovi Cerkvi.* — Sin božji je zapustil prestol svojega nebeškega Očeta in prišel na svet, da se je združil s sv. Cerkvijo, In kakor je Adam trdno spal tedaj, ko mu je Bog vzel rebro in iz njega ustvaril Evo, tako je Kristus spal smrtno spanje na sv. križu, ko je iz njegove odprte srčne rane v krvi in vodi izšla njegova nevesta sv. katoliška Cerkev. Po vodi, ki je tekla iz njegove rane, smo kristjani oprani v zakramentu sv. krsta, in po krvi smo odrešeni in ohranjeni za večno življenje. Iz kristjanov pa obstoji katoliška Cerkev. Le eno Cerkev pozna Jezus Kristus kot svojo nevesto, le eno ljubi, in le eni in sicer tej, edino pravi Cerkvi, je on glava. Nerazdružljiva je njegova zveza s Cerkvijo; trajala bo do konca sveta. Pa tudi Cerkev pozna le enega ženina, nebeškega Zveličarja; le po njem se imenuje Cerkev Jezusova; že celih 19 stoletij le nanj misli, le nanj upa, le njega ljubi in vanj veruje, pokorna mu je in zvesta v sreči in nesreči, v vsem preganjanju svojih sovražnikov. Namen te zveze Jezusove z nevesto sv. katoliško Cerkvijo je prerojenje vseh vernih odrešenih kristjanov. Sv. Cerkev kot dobra mati skrbi za svoje otroke, katere ji je dal Zveličar po sv. krstu, hrani jih z božjim naukom in s sv. zakramenti, vzgojuje jih za Boga in za nebesa in rajše vse žrtvuje nego zveličanje duš. To je zgled zakona za vse tiste, ki ta zakrament prejmejo.

Po zgledu božjega Zveličarja do Cerkve naj se ravna mož do svoje žene. Ne sme biti trinog kakor pri malikovalcih, temuč z ljubeznijo naj vodi vse kot glava družine. Enako naj bo žena v zakonu ne sužnja, ne dekla, temuč to, kar je katoliška Cerkev Jezusu. Kar je Cerkev za vesoljni svet, to naj bo žena za vsako posamno družino, oznanovalka miru, voditeljica po poti proti nebesom.

II. Otroci so po zakramentu sv. zakona staršem to, kar so verni kristjani sv. Cerkvi. V tem spoznajo lahko vsi zakonski, kakšne dolžnosti imajo do otrok. Oče kot glava žene in družine, mora skrbeti za njih časni in večni blagor. Kristus za svojo nevesto sv. Cerkev ni dal le življenja, temuč tudi še sedaj za njo skrbi in jo redi s svojim mesom in krvjo v zakramentu svetega Rešnjega Telesa. Zato kliče apostol očetom: *Možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus ljubil Cerkev in se je sam za njo daroval.* Ako možje posnemajo Jezusa v ljubezni do žene, potem so do njih prijazni, krotki, vedoč, da je Bog sam dal jih kot družice, kakor Evo Adamu, in da jih bo tirjal enkrak iz njih rok. Zato ve dober, pošten mož, da ima dolžnost pred Bogom in ljudmi, ker je glava ženi in celi družini, da jim mora dajati lep zgled v spolnovanju božjih in cerkvenih zapovedi.

A tudi žene imajo posebne dolžnosti do moža in cele družine. Te dolžnosti se kažejo v razmerju cerkve do Jezusa. Kakor Cerkev pozna in ima le enega ženina, Jezusa, le na enega misli, le enega ljubi, je le enemu pokorna in le enega časti; tako mora krščanska žena le na enega moža misliti, le enega ljubiti, le enemu pokorna biti. Zopet je apostol Pavel, ki jih uči: *Kakor je Cerkev Kristusu pokorna, tako naj bodo tudi žene svojim možem v vsem.* Ta dolžnost pokorščine se raztega na vse, kar je prav in krščansko, a preneha, ako volja moža nasprotuje in kljubuje božji volji, zakaj Boga je treba bolj slušati nego ljudi. Pa tudi žena mora biti krotka, potrpežljiva, prava dobra družica in pomočnica svojemu možu v vseh trudih in nadlogah; ogiba naj se vsega, kar bi moglo narediti prepir ali zdražbo med njima. K temu jih tako lepo opominja sv. Pavel rekoč: *Žene naj bodo pokorne svojim možem, da bodo tudi ti, ki besedi ne verujejo, pridobljeni po obnašanju ženâ brez besede, ko vidijo njih čisto, bogaboječe življenje.* — Posebna dolžnost žene je tudi skrb za gospodinjstvo. Kakor mora mož zunanje reči poskrbeti in voditi, da svojo družino z vsem preskrbi, tako mora za ženo doma pridno in skrbno delati.

III. Skupna dolžnost moža in žene pa je skrb za časni in večni blagor njih otrok, skrb za dobro krščansko vzgojo. Otroci so najdražji biser, katerega je Bog sam njim izročil, naj nanj pazijo, da bodo ž njimi vred dosegli enkrat večno veselje. Zaradi otrok je pravzaprav postavil Jezus zakrament sv. zakona; kakor ima zveza Jezusova s sv. Cerkvijo ta namen, da razširja število vernih kristjanov, tako ima sv. zakon namen, da se po njem

množi človeški rod. Kakor je Bog postavil pred raj angela z ognjenim mečem, tako postavlja pred raj nedolžnih, po sv. krstu posvečenih otrok očeta in mater kot angela varuha, da jih čuvata in greha varujeta. Starši morajo biti vrtnarji v božjem vrtu, ki zalivajo lilljam in rožam, oni so učenci, ki pri svojih otrokih izvršujejo deloma celo duhovsko in škofovsko službo, ker njim prav posebno veljajo besede: *Pustite malim k meni priti in nikar jim ne branite, zakaj njih je nebeško kraljestvo*. Sicer se obračajo te besede na očeta in na mater, a prav posebno še na mater, kar ona ima posebno moč do otrok. Sveti Pavel uči (1. Tim. 2., 15.): *Žena (mati) naj bo zveličana po otrokih, ako ostane stanovitna v veri, v ljubezni in posvečenju in spodobnosti*. V naročju matere mora otrok krščansk postati. Ona mu mora vtisniti na čelo znamenje sv. Križa, ona mu mora vcepiti ljubezen do nebeškega Očeta, do Jezusa Kristusa, ona mu mora ročice sklepati, da v srce zasajeno dobro seme vskali in obrodi sad. Naj bi si pač vsi krščanski starši vzeli k srcu to misel, da bo Bog sam, ki jim je dal otroke, enkrat tirjal nje iz njih rok, da bodo morali za nje odgovor dajati in morda za nje s svojo neumrjočo dušo plačevati.

Ker je zakrament sv. zakona *tako velika skrivnost v Kristusu in v Cerkvi*, zato je v marsičem zelo podoben sv. krstu, sv. birmi in sv. mašniškemu posvečenju. Ti zakramenti dele milosti za celo prihodnje življenje, da mora človek sveto živeti, sv. vero stanovitno pričati in dolžnosti svojega stanu prav izpolnovati. Tako daje tudi zakrament sv. zakona potrebne milosti, da morejo zakonski težavne dolžnosti svojega stanu prav izpolnovati in zlasti svoje otroke krščansko vzrejevati. Kakor oni trije zakramenti vtisnejo duši neizbrisljivo znamenje, katerega niti greh, niti odpad od vere ne more izbrisati, tako je med zakonskima nerazrušljiva vez, katere ne more raztrgati druga moč nego smrt.

Kristjani, vse je važno in veličastno v zakonu, zakon je podlaga človeške družbe, zakon je sreča družine, pogoj za blagor otrok, za ohranjenje nravnosti. Zato je Sin božji prvo svoje učeniško delo začel s tem, da je zakon posvetil s svojo pričujočnostjo in ga povzdignil v zakrament. Gorje tistim, ki razdirajo to vez! Ti rušijo temelje človeške družbe. Vsi tisti, ki ste v zakonu, ali hočete vanj stopiti, pomislite, kako svet, kako veličasten, kako važen stan je to. Spominjajte se dolžnosti, ki jih

imeti med seboj in do otrok. Sklepajte zakone tako, da bo Jezus šam pri poroki, da bo on govoril svoj „da“ in „amen“ in vas blagoslovil, da boste kdaj z vsemi svetimi zakonskimi in s svojimi otroci vred častili v nebesih večnega Boga! Amen.

† J. Benkovič.

Prva predpepelnična nedelja. (Praznik sv. družine.)

1. Sv. družina — naš zgled.

Tretja nedelja po sv. treh kraljih je posvečena sv. družini, kakor je druga nedelja posvečena presv. Imenu Jezusovemu. Zakaj so neki sv. Oče Leon XIII. nov god postavili? Kaj je bil njih namen s tem praznikom? — Sv. Oče, papež, od sv. Duha razsvetljeni, so dobro poznati vse križe in nadloge, ki tarejo povsod človeški rod. Z očetovsko skrbjo in žalostjo so gledali po svetu s prestola sv. Petra in na vseh straneh opazovali, kako so ljudje čimdalje bolj nezadovoljni na svetu, čimdalje bolj nesrečni. Sv. Oče pa so tudi dobro vedeli, da so si vseh nesreč, ki tarejo človeški rod, največ ljudje sami krivi. Ne znajo namreč prav živeti ali pa nočejo, zašli so vsi na kriva pota. V tem pa je vir vsem nesrečam in nezadovoljnosti. Krščanske družine so dušno bolne, ker največkrat niti oče niti mati ne živita prav; kakršni pa so starši, taki so tudi otroci. Iz družin prihaja mlad zarod, v družinah se množi človeštvo. Ako pa so družine dušno okužene, ni čuda, da se ta dušna kuga in sprijenost čimdalje bolj širi med ljudmi.

Iz tega vsakdo lahko spozna, da se morajo družine ozdraviti in poboljšati, ako žele, da se sreča in zadovoljnost spet v nje naseli. Glejte, kristjani, to so izprevideli tudi sv. Oče. Na kakšen način, po katerem potu pa naj se družine zboljšajo? Najboljše zdravilo za dušno bolne družine je zgled sv. družine, po kateri naj bi se vsi kristjani ravnali sebi v časni in večni blagor. Da bi ljudi k temu naklonili, zato so ustanovili novo bratovščino svete družine in postavili njen praznik na današnji dan. Kako je res zelo potrebna ta bratovščina in pomenljiv današnji praznik, hočem vam danes dokazati s tem, da vam pokažem, 1. kako je Bog krščansko družino veličastno ustanovil, a 2. kako jo je človek grdo pokvaril.

1. Bog je postavil v nazareški sv. družini najlepši zgled, kako morajo zakonski v ljubezni in zvestobi živeti skupaj, kakor sta živela sv. Jožef in Marija. Vse to, kar nam sv. pismo zapoveduje in uči gledé zakona (Efež. 25., 25., 28., 33.; Sir. 40., 23., 36., 26.; Mat. 19., 6.; I. Petr. 3., 7.; I. Tim. 5., 8., 2., 12., 2., 9., 10., I. Petr. 3., 3., 4.), vse to vidimo v dejanju tako lepo vresničeno nad njima. Ali si pač moremo misliti, da bi se Jožef in Marija kdaj sprla med seboj, da bi sploh kdaj Boga žalila? Saj nas sv. vera uči, da je bila Marija brez vsakega greha celo življenje, poslanec božji jo je pozdravil kot *milosti polno*, in sv. Jožefa sv. Duh imenuje *moža pravičnega*. Pač sta morala, ker sta bila silno revna, veliko pretrpeti, pomanjkanje hrane in zaničevanje ljudi ju je trlo, pa zato nista bila nepotrpežljiva, nevoljna. S trdim delom sta si služila vsakdanji kruh, v miru skupaj živela, molila in tako sta imela vedno veselo, zadovoljno srce.

Če pa pogledamo sedaj po krščanskih družinah, kaj opazimo? Res je, da nekatere družine srečno in zadovoljno žive, a koliko je takih? Pač bore malo! V prav mnogih ga ni miru in ni sloge. Zakaj? Svete ljubezni zakonska morda nikoli nista imela med seboj, mesena ljubezen pa je kmalu minula. Rože so se osule, le trnje je ostalo. Dan na dan prepir in kletev, dan na dan tečejo solze, bridke solze žalosti in kesanja, sovraštvo se kuha v njih srcih, iz katerih je izginila že davno vsa ljubezen. V celi družini vlada žalost. Mož je igralec, pijanec, cele noči ga ni doma, povsod mu je ljubše nego doma, in če je doma, pa vpije in razgraja. Žena je morda polna nečimernosti in napuha, jezična in trmasta nad vse mere, ničesar si ne pusti reči. Mirna beseda ne pride iz njenih ust. Kristjani, priznati mi morate, da takih nesrečnih družin ni malo. Oh kakšna razlika med sv. družino in med to družino! Še primerjati se ne dá!

2. Ozrimo se spet v nazareško hišico k sv. družini in poglejmo, kako izpolnujeta Marija in Jožef svoje dolžnosti do malega dečka Jezusa. Vedela sta, da je to Dete dar božji in vso skrb sta pred vsem nanj obračala. On je bil vir vsega njenega veselja, vir vse njih tihe, domače sreče. Lahko si mislimo, da že samo pogled na tega ljubeznivega božjega mladeniča ju je napolnil z rajskim veseljem, on jima je bil največji, najlepši zaklad. Ker sta njega imela pri sebi, sta pozabila rada vse svoje nadloge, vse pomanjkanje in revščino. (Cf. Mat. 15., 16.; 2. Kor. 12., 14.; Tob. 14., 1.; Sir. 30., 8—14.; Efež. 6., 4.) Oh, kako lep zgled je

to za starše, ki imajo otroke! Ali si morete kaj lepšega misliti, kakor starše, ki imajo svoje otroke kot božji dar in jih tako tudi vzrejajo, ki jim že v zgodnji mladosti vcepijo v srce strah božji, jih varujejo pred vsem hudim, ki jim sami dajo najlepši zgled svetega, krščanskega življenja.

Pa pogledjmo v sedanje družine, koliko je takih, ki bi res tako skrbno vzrejali svoje otroke! Oh kako vnemarni, lakomiselni in zanikerni so nekateri starši do svojih otrok! Otrokom vse dovolijo, kar žele, ne pomislijo pa nič, da jim utegne škodovati. Da se le tega nauče, kar jim je treba za ta svet, potem mislijo, da je že vse doseženo; da bi tudi za njih dušo poskrbeli, se niti ne domislijo. Otroci rastejo in rastejo, pa se ne nauče nobene sramežljivosti, nobene dostojnosti, ne znajo moliti, skrb za dušo jim je deveta briga. Vpričo otrok si starši vse dovolijo, ne pomislijo, da imajo tudi otroci oči, ušesa in možgane. Kake norčije, pripovedke, kletvine, priimke si dovoljujejo vpričo nedolžnih otrok tisti, ki so od Boga postavljeni kot njih varuhi. Namesto da bi jih obvarovali na duši in telesu, pa umoré njih nedolžne dušice.

3. Sicer ne vemo, ali sta Marija in Jožef imela kakega strežaja ali strežnico, najbrže ne, ker sta bila silno revna. A vendar si lahko mislimo, da bi se dobro godilo tistemu poslu, ki bi služil v nazareški hišici. Skrbela bi bila zanj kot za svojega sorodnika, sina ali hčer, skrbela bi ne le za njegovo telo, temuč tudi za dušo, kakor uči in tirja to sv. pismo (Sir. 4., 35.; Efež. 6., 9.; Kol. 4., 1.; 5. Mojz. 5., 12., 14.; Sir. 33., 25., 33., 31., 7., 23.; Tob. 4., 15.) Zgled tega nam je evangeljski stotnik, ki je šel daleč po Jezusa, da je ozdravil njegovega hlapca. Ali si moremo misliti boljše gospodarje in gospodinje, nego so tisti, ki so svojim poslom, hlapcem in deklam, dobri kakor očetje in matere? Ki so potrpežljivi in usmiljeni ž njimi, ki poplačujejo njih dela in trude, kakor zaslužijo.

Če pa pogledamo sedaj v družine, vidimo največkrat vse kaj družega. Kako trdi so nekateri gospodarji do svojih poslov, delajo ž njimi kakor z živino, ne privoščijo jim lepe besede, noč in dan morajo delati. Marsikje jim niti toliko počitka ne privoščijo, da bi mogli izpolniti svoje verske dolžnosti, da bi bili ob nedeljah in praznikih pri sv. maši in pri pridigi in da bi vsaj včasih prejeli sv. zakramente. Nekateri so taki, da jim posel nobene stvari prav ne napravi, še stopinjne jim prav ne postavlja. In še več!

Pri nekaterih morda posli še svojega poštenja niso varni. Kak razloček med sv. družino in med tako družino!

4. V sv. družini je Jezus najlepši zgled otrokom, kako morajo izpolnovati svoje dolžnosti do staršev, kako jim morajo biti pokorni in hvaležni. (2. Mojz. 20., 21.; 5. Mojz. 27., 16.; Preg. 6., 20., 21.; Kol. 3., 20.; Preg. 23., 25., Sir. 8., 14—17.) Saj lepšega ni, če otroci ljubezen staršev do sebe z enako ljubeznijo plačujejo, ki zvesto poslušajo vsako povelje, vsako opomin svojih staršev, ki staršem na starost delajo prijetne, vesele dneve!

Pa kakšni so otroci sedaj? Koliko jih je, ki so bolj podobni hudobnemu duhu, nego pa Jezuščku. Pri marsikaterem se že v zgodnji mladosti pokaže silna svojeglavnost in trma, ki je tem večja, čim bolj se starajo, in slednjič postanejo tako prevzetni, da jih nobena moč več ne ukroti. Če potem sin zaide med slabe tovariše ali hči sklene kako grešno znanje, naj se starši potem trudijo, prosijo in žugajo, kolikor hočejo, vse je zastonj, vse je le bob ob steno, ki vselej brez učinka odleti. Tako hudobni otroci marsikdaj dušno križajo svoje starše, ki gredo zaradi njih grešnega življenja prezgodaj v grob. In morebiti tak hudoben sin ali hudobna hči grenita celo zadnje trenutke svojih staršev.

5. Tudi poslom je sv. pismu začrtan lep nauk, kako jim je treba živeti zvesto, ponižno, vztrajno (1. Petr. 2., 18.; Kol. 3., 22., 23.; 1. Tim. 6., 1.; Tit. 2., 9., 10.) Kako lepo je, ako posli z otroško ljubeznijo in zvestobo služijo svojim gospodarjem in gospodinjam, ako so jim pokorni in zanesljivi v vseh rečeh! Pa ravno gledé poslov je sedaj kaj žalostno na svetu. Saj se splošno toži, da je revež tisti, kdor ima veliko s posli opraviti in se mora na nje zanašati. Zakaj takó? Med posli ni zadovoljnosti, ni varčnosti, ni pokorščine, ni delavnosti, pač pa je vse narobe. Hlapci in dekile mislijo, če storé svoje delo, potem so prosti in jim ni več treba pokornim biti. Mislijo, da to gospodarju in gospodinji nič mar, kod hodijo ob nedeljah in praznikih, ali so po noči doma ali niso, s kom hodijo, kam denar zapravljajo, ali gredo k maši in pridigi ali ne. Marsikdaj pa se gospodarji sami za vse to nič ne zmenijo, jim je morebiti še ljubše, da so posli razuzdani nego pa pobožni. Potem ni čuda, da je tako!

Na kratko sem vam pokazal, kako lepo je uredil Bog krščansko družino, da bi živela srečno in zadovoljno po zgledu sv. družine, a izkušnje nas žalibog uče, da je sedaj na svetu vse ravno narobe.

Da se zboljša na svetu, treba je, da se krščanske družine poboljšajo, da živijo po zgledu sv. družine. Možje naj posnemajo sv. Jožefa, žene Marijo, otroci pa dete Jezusa. Če se vsak poboljša na ta način, izboljšale se bodo družine, po družinah cele občine, po občinah cele dežele, in po deželah se bo izboljšal in pomladil vesoljni svet. Ako se to zgodi, potem bo spet mnogo bolje na svetu nego je sedaj. Milijoni solzâ in milijoni križev bodo prihranjeni. Bog ni kriv, da je tako hudo na svetu; tega so krivi ljudje sami, ki ne nehajo njega žaliti. Kaj je treba torej storiti? Kaj drugega nego poboljšati se!

Glejte! in v ta namen, da se z izpreobrnjenjem celih družin izpreobrne polagoma vesoljni svet, so ustanovili sv. Oče bratovščino sv. družine, katera je tudi pri nas vpeljana. Sprejemajo se v to bratovščino cele družine skupaj: oče, mati, otroci, posli, sploh vsi skupaj, ki so v eni družini. Ako bi se kdo v družini ne hotel zapisati, zapišejo se lahko drugi brez njega. Vsaka taka družina ima v svoji sobi podobo sv. družine z bratovsko molitvijo. Pred to podobo mora družina vsak dan, najbolj zvečer, skupaj tisto molitev moliti in še kaj družega, na primer sv. rožni venec. Molitev je jako lepa in z odpustki obdarovana. Ako kdo iz družine ni zapisan v bratovščino, pa drugi lahko skupno zanj molijo. Ravno tako tisti, ki nimajo svoje družine, si mislijo lahko vse trdovratne grešnike kot svojo družino in za tiste izgubljene duše tem presrčneje molijo. Kristjani, ako nekoliko pomislite uredbo te bratovščine, lahko precej spoznate, koliko molitve se dan na dan pošilja po tej bratovščini proti nebesom. Brez sadu to ne bo ostalo, ampak Bog bo obilno blagoslovil vse take družine in sreča, podobna sreči v nazareški družini, se bo naselila v hiše in družine. Amen.

† J. Benkovič.

2. Kako je sv. družina zgled krščanskim družinam, katerih udje so se morali ločiti.

In ko so dnevi pretekli in so nazaj šli, je ostal mladenič Jezus v Jeruzalemu.
Luk. 2, 43.

Prav primerno je izbrala sv. Cerkev za današnje praznovanje sv. družine evangeljsko prigodbo, ki ste jo ravnokar slišali. Iz te kratke zgodbe namreč odsevajo najpoglavitnejše lastnosti, katere

mora imeti družina, da se more imenovati dobra družina. Saj tu vidimo skupno gorečnost za čast božjo, — gredo namreč k praznikom v tempel Gospodov v daljni Jeruzalem, — opazujemo veliko skrbnost staršev za svojega otroka in gledamo pokorščino in vdanost Jezusovo do Jožefa in Marije. Vendar o tem se vam danes nisem namenil govoriti; neka druga okolščina današnjega sv. evangelija me nagiblje, da vam izpregovorim o stvari, o kateri je ravno zdaj med nami nujno potrebno govoriti. Slišali smo, da so se Jožef, Marija in Jezus zgrešili, ločili in se razšli. Tudi udje, člani naših družin, se sedaj mnogokrat ločijo in razhajajo, zato se danes pri sv. družini učimo, kakošno naj bo naše vedenje, kadar se naša družina loči in ločena živi. Kakšno je bo 1. vedenje onih, ki ostanejo doma in 2. onih, ki gredo na tuje. O tem hočemo pod varstvom in s pomočjo sv. družine premišljevati.

1. Pač je božja volja in naredba, da se člani družine ločijo in razdružujejo. Saj je Bog ustanovil v začetku eno samo družino, ustvaril samo Adama in Evo in jima zapovedal, da naj napolnita vso zemljo, torej ni drugače, da se razhajajo družine po širnem božjem svetu. In sto in sto okolnosti je, ki odtrgajo zdaj tega zdaj onega od domačega ognjišča. Ta in oni ima dosti otrok, pa malo ali nič zemlje, drugemu je Bog dal pa obilo zemljišča, a dal mu nič ali premalo otrok, da bi ga mogel obdelovati; kaj je bolj naravno, da si dobi delavcev od tam, kjer jih je odveč, in družina se mora razdružiti. Zopet kliče cesar tvojega sina, da naj zapusti dom in naj gre, da brani domovino, drugega kliče Bog, da si nabere znanosti, katerih mu doma ne morejo dati, da more kot duhovnik, učitelj ali na drugem mestu koristiti človeštvu. Koliko je pa še drugih vzrokov, ki ženejo ljudi po svetu; revščina, včasih pa tudi lakomnost loči sina od domače hiše, hčer od staršev, očeta od otrok, da, raztrga še celo poročno vez in loči moža od žene.

Da, ločitev je današnje čase premnogo in poslovilnih solz se pretoči obilno, toda pretoči se jih mnogo premalo. O, ko bi vedeli, kake posledice bo imela ta in ona ločitev. Srce bi trepetalo v prsih očetu, ko bi vedel, da zadnjikrat v življenju podaja roko svojemu sinu, kot otrok bi plakala mati, ko bi vedela, da vidi svojo hčerko zadnjikrat v njeni nedolžnosti, da je ne bo videla nikdar več na tem svetu in na onem tudi samo enkrat, —

na sodni dan, potem nikdar več. Krvave solze bi točila žena, ko bi videla v prihodnjost takrat, ko sega roko v desnico, da ga gleda zadnjič, da gre on v svojo pogubo, časno in večno. Huda je ločitev, pa še hujša bi nam bila, ko bi vedeli za njene posledice. Zato pa se ne ločite brez prave potrebe, če pa že mora biti, ločite se v božjem imenu.

Glejmo, kako se je razšla sv. družina? Na božjem potu, ob prazniku, v hiši Gospodovi so se ločili. Tudi vaša ločitev naj se godi v hiši Gospodovi, pred Bogom. Pa ne menim tako, da bi se zadnjič sešli na tem svetem kraju, si tukaj podali roke v slovo, naj bi tukaj mož objel poslednjič svojo ženo, poljubila mati svojega otroka, ne mislim tako, ampak vaša ločitev naj se vrši d u h o v n o v hiši božji v cerkvi. Tukaj pred Bogom preudari, ali ti je treba iti z doma, tukaj premisli vse težave, vse nevarnosti, ki čakajo tebe na tujem in tvoje doma, tukaj se odloči po božji volji, tukaj se spravi z Bogom v zakramentu sv. pokore, tukaj prejmi Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu kot duhovno popotnico v tuje, nevarne kraje. Tukaj ponovi svojemu Bogu, kar si mu obljubil pri krstnem kamnu, tu se mu priporoči v njegovo mogočno varstvo, tu pri Marijinem oltarju se podaj pod njeno materinsko obrambo, tu naprosi svojega angela varuha za svojega spremljevalca. Da, tu v hiši Gospodovi se loči od svoje domovine!

In vi domači, ki ostanete doma, tudi vi se poslovite od dragih v hiši božji. Oče, mati, prvi sinek, prva hčerka sta odrastla šoli, kaj hočeta doma, imata še dovolj manjših bratcev in sestric, domačijo še vidva lahko sama obdelata. Služit jima bo treba in že ta in oni gospodar, ta in ona gospodinja poprašuje po njih. Ločiti se bo treba od svojih ljubih otrok, hudo vama bo po njih, toda ni drugače.

Pa odločilna je le-ta ločitev, odločilna le-ta prva pot iz domače družine, odločilna za časno in večno srečo. Tukaj pred svojim Bogom, tukaj v hiši Gospodovi se odločita, tu se poslovita od svojih otročičev. Kam jih hočeta poslati? Premislita tukaj pred svojim Zveičarjem, kateremu gospodarju, kakšni gospodinji jih smeta in moreta izročiti. Oh, so vsakovrstni gospodarji in različne gospodinje! So taki, ki bi v enem mesecu pokončali, kar sta vidva dvanajst let zidala, so taki, ki bi se posmehovali temu, kar je vama in vajinim otrokom najsvetejše, so taki in take, katerim bi vidva izročila angelčke, pa bi vama iz njih naredili hudobce.

Posvetujta se z Bogom, posvetujta se z Marijo, materjo dobrega sveta, in gotovo bosta ukrenila prav, izročila svoje otroke v take hiše, kjer se bo tako skrbelo za njih dušo in telo, kakor sta skrbela vidva, dala jih bosta v hiše, kjer ni priložnosti k pohujšanju, temuč prilika za službo božjo in prejemanje sv. zakramentov.

Drugemu je Bog dal sinčka bistrega uma. Starše in otroka mika, da bi šel v višje šole. Ločiti se bo treba, poslati otroka izpred svojih oči, izročiti drugim v oskrbo. Kam? V mesto, kjer je toliko zapeljivih priložnosti, v šole, kjer se razlaga toliko protiverskih nauk. Človek ne ve, kaj bi storil. Kako bi bilo bolje? Glej, tu v cerkvi se posvetuj z večno modrostjo! Tu naj bo slovo od tvojega otroka, ko se podaja na nevarno pot svojega šolanja. Tu pred božjim obličjem naj bo tvoje poslovalo od sina vojaka, tu od tvojih dragih domačih, ko odhajajo po svoji kupčiji ali po svojem nevarnem delu bodisi po naših domačih deželah, ali v Nemčijo ali še cejo v daljno Ameriko. Goreče jih izroči presvetemu Srcu Zveličarjevemu, Mariji, pomočnici kristjanov, njihovim nebeškim zavetnikom in angelom varihom. Sam jim pa tudi ne pozabi položiti na srce blagih opominov za bogoljubno življenje na tujem, kakor je storil pobožni Tobija svojemu sinu, ko ga je izpustil izpred sebe na daljno pot v tujo deželo.

ln zdaj, ko so ti izpred očíj tvoji dragi, naj ti ne b o d o t u d i iz s p o m i n a. Misli rad na nje in spominjaj se jih v molitvi, pa ne samo ti, vsa družina naj se jih spominja v svoji skupni molitvi, da jih Bog ohrani v svoji milosti, srečne na duši in telesu. Saj nam kliče sv. apostol Jakob: *Molite drug za drugega, da bodete ohranjeni. veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega.* Za zgled si vzemite Marijo in Jožefa! Ko sta pogrešila božje Dete, sta ga šla skupno iskat. Tri dni sta ga iskala, skupno prosila Boga, skupno h Gospodu, naj varuje svojega Sina hudega, skupno sta hitela v tempelj in ga ondi našla. Gotovo tudi nista, ko sta iskala Jezusa, mislila na nič drugega kakor na njega, govorila edino-le o njem. Tako tudi vi radi mislite na svoje od vas ločene otroke, starše, moše in žene, v svojih mislih pa jih ne pozabite priporočati vsevednemu, neskončno dobremu Očetu, naj pošlje svojega angela v njihovo varstvo. Saj je morda tvoj sin ali tvoj mož sredi med nevarnimi zapeljivci, kakor so bili trije mladeniči v ognjeni peči v Babilonu, katerim je Bog poslal angela, da jih je varoval, da jim plamen nič ni škodoval; morda je tvoja hči ravno v hiši, kjer služi, dan za dnem sredi med nevarno družbo,

kakor je bil Daniel v levnjaku v sredi krvoločne zverine, kateri je Bog zavezal požrešna žrela, da niso požrle Daniela, njemu pa je prinesel angel božji Habakuka s kosilom, da se je pokrepčal. In, da niso v slabi tovarišiji, da niso v nevarnih okoliščinah, kdo bi dvomil? Saj še pri nas doma ne manjka nevarnih priložnosti, kaj bi jih ne v večjih krajih, v onih mestih, kjer se stekajo ljudje iz vseh kotov sveta in ne najboljši. Ako že doma težko krotiš odrastlo mladino, ko imajo še nekaj strahu pred teboj, ko imajo še nekaj ozira na sosede, ko so še kolikor toliko v dotiki s svojim dušnim pastirjem, ali ni tamkaj, kjer je daleč od svojih staršev, nepoznana sredi tujega ljudstva in še morda brez dušnega pastirja, toliko večja nevarnost, da zmaga v mladi krvi hudo nagnjenje in se tvoj otrok, pa tudi tvoj mož izgubi, če se vda strastem, izgubi nedolžnost in poštenje. Res, nevarnost je velika, zato naj bo vaša molitev iskrena.

V templju sta ugledala Marija in Jožef Jezusa, tako imejte tudi vi svoje ločene domače seosebno v hiši božji pred svojimi duhovnimi očmi. Bog ve, v kaki nevarnosti, bodisi v nevarni družčini ali v nevarnosti sredi pogubonosnih strojev v tovarni ali v smrtnonevarnem delu globoko pod zemljo se nahajajo ravno to uro, ko ti klečiš tukaj pred svojim Bogom. Ti, ki niti sebi z vso skrbjo ne moreš pridejati le en komolec k svoji dolgosti, jim s skrbjo, ki jo nosiš v svojem srcu, ne moreš prav nič pomagati, pač pa s svojo gorečo molitvijo. Jezusu jih priporoči in bodi potolažen! Glej, spominjam te na kananejsko ženo; prosila je Gospoda, da naj izžene hudobnega duha iz njegove hčere. Na njeno iskreno prošnjo ga je izgnal, akoravno je bila hči daleč od njega. Od daleč je ozdravil stotnikovega hlapca in kraljevičevega sina na njune zaupne prošnje, kako bi ne varoval usmiljeni Zveličar vaših dragih vsega hudega, akoravno so daleč od tebe, ako ga vi tukaj v njegovi hiši zaupno in stano-
vitno prosite.

Prositi in boste prejeli, govori nam sam. In Marija, božja mati, je kraljica nebes in zemlje, ona je devica mogočna, ona ima oblast tudi tam, kjer bivajo tvoji dragi, ona je tudi njihova mati, nikdar jih tudi ne pozabi tu pred njenim oltarjem nji, pomočnici kristjanov, priporočiti. Morda so tamkaj na tujem sami v posvetnem šumu in pehanju za časnim zaslužkom pozabili se priporočati svojemu vednemu spremljivavcu, angelu varihu, zato ga prosi ti zanje, naj varuje njihovo telo in dušo.

Tako ravnajte domači, ki imate svojce daleč od svoje družine v tujih krajih, ker s tem jim boste največ koristili in jim najlepše kazali svojo ljubezen.

II. Kako naj pa ravnajo oni, ki so zapustili svojo rojstno hišo in svojo družino in se podali na tuje, da jim ne bo njihova ločitev, mesto v prid in korist, v pogubo časno in večno? Tudi njim daje mladenič Jezus v današnjem evangeliju najlepši zgled. Loči se od svoje matere in od svojega rednika, ostane v velikem, tujem mestu, ob času, ko je bilo zbrano judovsko ljudstvo iz vseh pokrajin. Povsod sta ga iskala Jožef in Marija, toda kje sta ga našla? Morda na ulici med vrstniki? Ne. Morda v gostilni pri gostiji? Nikakor ne. Morda pri igračah in razveseljevanju? Tudi ne. Da, še onadva sta mislila, da ga bodeta našla pri kakem takem opraviilu. Toda ne, dobila sta ga tretji dan v templju, med učniki, katere je zvesto poslušal in jim modro odgovarjal. O kako lep zgled za naše domače na tujem! O, le misli si krščanski oče, krščanska mati, kako tolažilno bi bilo zate, ko bi šel, ko bi šla v mesto, kjer imaš hčerko v službi, stopila v cerkev in tam videla svojo hčerko hitečo od spovednice k angelski mizi; sina imaš v šoli, prideš v mesto, stopiš v hišo božjo, poklekneš v klop in, ko se ozreš, vidiš, da si pokleknil poleg svojega sina. Ali ti ne bo ginjeno in veselo tvoje srce. Sina-vojaka imaš. Kje boš neki naletel nanj, te skrbi. Glej, ravno stopa iz cerkve, pri sv. maši je bil. Ali ne boš z veseljem vzkliknil: Še je prešnji dobri moj sin. In če bi mogel zdaj-le stopiti tje v daljno Ameriko in bi tam zadela na svojega moža, sina, na svojo hčer v cerkvi, pri službi božji, pri pridigi, kako potolažena, kako oveseljena bi bila tvoja duša. Glej, zdaj vidiš, kako važno je za pošteno življenje bivati v hiši Gospodovi pri službi božji. To je tebi zagotovilo, da tvoj mož, tvoj otrok ni izgubljen, ker še obiskuje cerkev. V templju je ostal naš nebeški Učenik, ko se je ločil od svojih staršev, da nam je dal zgled, da moramo tudi mi tako delati ločeni od svojih domačih, bivajoči na tujem. Seveda vedno ne morejo biti v cerkvi telesno, pač pa se lahko v duhu večkrat združijo s svojim Zveličarjem v tabernakeljnu; ob nedeljah in praznikih obiskujejo tistega Jezusa, pred katerim kleče tisti čas njegovi domači v domači hiši božji. Ondi se bodo spominjali, da le eno je potrebno, namreč rešiti svojo dušo, da ne pozabijo, kaj pomaga, če človek ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi, da se ravnajo po besedah Gospo-

dovih: *Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo privrženo.*

V templju je ostal Jezus. Kaj pa je počel ondi? Poslušal je, p o s l u š a l u č e n i k e p o s t a v e. Morda ima človek na tujem edinega svojega skrbnega prijatelja — dušnega pastirja. Njega je treba poslušati na prižnici, njega je treba ubogati v spovednici, ž njim se je treba posvetovati v vseh važnih zadevah in poslušati njegov svet, ravnati se po njegovi besedi. Tako bi bilo po zgledu Jezusovem, tako po volji božji in tudi po vašem srcu.

Toda le preveč je znano, da se premnogokrat ne godi tako. Saj se jih dobi dosti, ki prav zato gredo od doma, da morejo prosteje, da morejo po svoji volji živeti. Ni čuda, da se potem zvedo doma stvari, ki niso domačim v čast in veselje. Pa še oni, ki so bili doma dobri in pobožni, zaidejo dostikrat v priložnosti in družčine, ki jim moré kal dobrega v njihovih srcih, pridejo med zapeljivce, ki jim prevpijejo glas dušnega pastirja, jih oglušé za opomine spovednika in zadušé glas vesti. Ubogo bitje omaga in ona, ki je šla nedolžna kot dete, lepa kot lilija od doma, prinese domu posledice svojega nerodnega življenja v sramoto sebi in rojstni hiši in pohujšanje domači fari. Kakšne učitelje imajo in kakšne nauke poslušajo, kakšne knjige in časopise prebirajo, si lahko mislimo, ako opazujemo sinove, ki prihajajo z višjih šol domov, ako gledamo in poslušamo mladeniče, ki so odslužili vojake in kakšnega duha polni pridejo delavci iz večjih delavskih mest in iz Amerike, lahko uganemo na prvi pogled, ko jih vidimo vse nekako visoke in bahaške, za molitev, za cerkev in Boga pa tako mlačne, če ne popolno mrzle in še celo nasprotne. Glejte, malo, malo se spominjajo, ko so daleč od domačih, na nauke svojih staršev, na lepe krščanske navade rojstnega kraja, malo se drže zgleda Jezusovega, da bi poslušali dušne pastirje, zato je pa nujna potreba, da podvojimo svoje molitve in prošnje za naše brate in sestre, za naše starše in otroke, da ne bomo ločeni samo tukaj na zemlji telesno in začasno, ampak tudi ne po smrti — za večno.

Da bi pač vsi posnemali prelepi zgled sv. družine, oni, ki so doma in oni na tujem, da bi bili, akoravno krajevno in telesno ločeni, vendar duhovno združeni v sv. veri in molitvi, združeni v presv. Srcu Jezusovem, združeni pod mogočnim varstvom Pomocnice kristjanov, tedaj bi se, če se tudi na svetu ne vidimo

več, gotovo zopet sešli sodni dan na desnici Sodnikovi, odkoder bi se skupno podali k družini nebeškega Očeta v hišo večnega veselja. Amen.

Ferd. Gregorec.

Priložnostni govori.

Zadoščenje Mariji.

(O priliki, ko se je širilo v župniji preklinjevanje.)

Danes teden je bila kvaterna nedelja; torej posebno sveta nedelja, kakršne so celo leto le štiri. Ker se kvaterne nedelje posebno spominjamo naših rajnih in bolj obilno zanje molimo, so te nedelje tudi bolj žalostne, prazniku Vernih duš bolj podobne. Od nekdanj so naši pobožni predniki imeli te nedelje v časti, se bolj mirno, tiho, spokorno obnašali. Zato še zdaj nočejo kvaterne tedne obhajati ženitovanjskega veselja (dasi bi jim tega ne mogli prepovedati), ker se tako veselje res ne vjema z resnim časom. Celotaki, ki so hodili v krčme, so se tega zdržali kvaterne nedelje, češ, to se ne spodobi!

Dandanašnji pa se ne dela nobenega razločka več; posebno razuzdana mladina ne pozna več kvaterne nedelje. O tem sem se sam prepričal pretečeno nedeljo, ko sem bil priča velike pijanosti. Žalost me je obšla in mislil sem, kam bo prišlo to ljudstvo, ko ga ne drži nazaj nobena meja in postava.

Danes teden pa je bil tudi spomin žalostne Matere božje. Kdo pač more popisati, kaj je Marija takrat prestala, ko je umiral njen Sin in ko je bila priča njegovega smrtnega boja. Ona je vse njegove bolečine občutila v svojem srcu; vedela je pa tudi, da vse to trpi ne zavaljo sebe, (saj ni nič pregrešila), ampak da trpi za zveličanje grešnikov. Ker je tudi ona želela zveličati grešnike, zato je privolila v bridko smrt Jezusovo, je darovala tudi svoje velike bolečine v ta namen. Oh, koliko hvaležnosti smo dolžni tej tako dobri, pa tako žalostni materi! Kako bi ji morali povračevati njeno ljubezen s prav krščanskim življenjem! Kako bi jo morali tolažiti v njenih britkostih s tem, da se sami zdržimo greha in tudi druge odvrčujemo!

Ali pogledjmo, kako se godi! Namesto tolažiti to dobro mater, jo hudobni kristjani vnovič žalijo, namesto hvaliti jo, jo pa še zaničujejo in celo preklinjajo! Sam bi ne verjel, ko bi ne

bil ravno danes teden slišal na lastna ušesa, kako preklinjajo Marijo! Kletev, katero sem slišal, je laška (p. M.). Ne upam si in ne smem je tukaj ponavljati, ker je prestrašna. Samo toliko rečem, da se v tej kletvi primerja Marija nečisti, nagnusni živali! Posebno me je še bolj užalostilo, ko sem slišal, da je ta kletev že zelo razširjena in udomačena pri nas! Ne morem vam povedati, kako me je to zbolelo! Take žalosti še nisem okusil med vami. Groza me je obhajala in mislil sem, kakšna kazen bo zadela take preklinjevalce, ki pobero vsako kletev, naj je laška ali mažarska? Če ne ve, kaj pravi, zakaj govori nerazumljive kletve; če pa ve — kakšna zlobnost. Žalostno sem hitel naprej in molil sem češčenamarijo, da bi nebeško mater vsaj nekoliko potolažil. —

Tako tedaj, še tega je manjkalo, da bote preklinjevali Marijo! Kam se bodeš pa grešnik še zdaj obrnil? Kdo ti bo na zadnjo uro prišel še na pomoč? O Marija, preljuba Mati, ali si si to zaslužila, ko si pod križem toliko za nas trpela? — Ali ne bodeš zapodila in zapustila hudobnežev, ki te tako žalijo, bolj žalijo, kakor rabeljni, ki so križali tvojega sina?

Jaz sem pa še dalje mislil: mislil sem in prepričan sem, da take kletve ne bodo ostale brez kazni. Po pravici se bojim, da bo Bog take preklinjevalce strašno in očitno kaznoval, jaz se bojim, da ne bo samo njih, ampak tudi njih družine in hiše kaznoval, jaz se bojim, da bo kaznoval celo faro! — O ljudstvo moje! Kam smo prišli? Kam bomo prišli? Nobena beseda več ne velja, nobeno opominjevanje nič ne izda. Nedelje se skrunijo, noči se zapravljajo, nedolžnost umira, poštenje izginja in glasi se kletev, kletev prestrašna, katere ni bilo slišati v naših krajih do zadnjih dni! Predragi! Pomagajte mi zatreti to pritepenko, to laško kletev, to silno razžalenje Marijino! Naj ne bo nobene hiše, kjer bi se glasila ta kletev, in tak preklinjevalec naj gre proč od nas, daleč proč, da ne bo pohujšal še drugih.

Kaj pa hočemo še storiti!

T o r a z ž a l j e n j e z a h t e v a z a d o š č e n j a! Nekaj se mora zgoditi, da potolažimo našo ljubo mater Marijo, da poravnamo, kolikor je mogoče, strašno preklinjevanje! Zato bo danes popoldne ura molitve pri altarju Matere božje. Prosili bomo žalostno Mater božjo za odpuščanje zavoljo takega razžaljenja, prosili pa tudi njenega Sina v najsvetejšem zakramentu, da se nas usmili, da nas ne kaznuje za tako bogokletje.

Ta zadostilna pobožnost naj rodi upravičen strah pri vseh pred to neznano strašno kletvino, da tisti, ki so jo že izrekli, za vselej nehajo, drugi pa, da se je nikdar ne nauče! Kletev še ni ukoreninjena, še se lahko odpravi: dal Bog, da bi jo bilo konec že danes vsaj pri nas — če je drugod ne moremo odpraviti!

O Marija, ljuba naša Mati; o Marija, moja ljuba Mati. Nisem vedel, da te tako ljubim; ali ko sem slišal to strašno kletev, me je zbolelo, bolj ko bi bil kdo klel mojo telesno mater. Zato upam in te prosim; pridi mi na pomoč na zadnjo uro, saj veš, da te ljubim.

Kaj pa oni, ki te žalijo, ki te zasramujejo, ki te tako grdo preklinjajo? Oh žalostna Mati — odpusti jim, sprosi jim, da se poboljšajo, da se ne pogube, saj so večinoma nevede tako delali! Torej, ljuba Mati Marija, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Amen.

A.

Zadoščenje Jezusovemu presv. Srcu.

(Priložnostni govor za I. ned. v mesecu.)

Srcu Jezusovo, s sulico prebodeno,
usmili se nas. Lit. Jez. Srca.

Pred več stoletji so na Španskem gospodovali Mavri, s katerimi so se kristjani skoro neprestano morali vojskovati. V dobro utrjenem gradu je živel bogat graščak s svojo družino in svojimi vojaki. Mavri so grad večkrat napadli. Zato je graščak svojim ljudem prepovedal, da ne sme nihče iz gradu. Vsi so vedeli, zakaj, in so ubogali. Le najmlajšemu, petnajst let staremu graščakovemu sinu je bilo v gradu kmalo pretesno, in nekega dne se splazi natihoma v bližnji gozd. Ko so to v gradu izvedeli, je gospodar ves v skrbeh poslal starejšega sina z nekaterimi vojaki iskat neubogljivega brata. Komaj stopijo v goščo, zaslišijo klicanje na pomoč, in kmalo pridrve sovražniki za bežečim dečkom. Starejši brat se postavi v bran, Mavri beže, a še bežeč streljajo na preganjavce puščice, katerih ena zadene starejšega graščakovega sina v prsa, mlajši sin pa nepoškodovan pribeži v grad. Kolika žalost pa zavlada v gradu, ko starejšega sina prineso mrtvega! Pač je lahkomišljeni sin pri pogledu mrtvega brata zdihoval: To sem jaz storil, tega sem jaz kriv.

Predragi! Pomislimo danes, kako smo tudi mi krivi enakega hudodelstva nad Kristusom in kaj nam pravišana njegovega presv. Srca.

Kako bi bilo lepo, ko bi bila Adam in Eva Bogu pokorna! Pa nepokorščina ju je pripravila pod oblast hudičevo, odtod izvira vse hudo, trpljenje, smrt in pekel. Najhuje pa je to, da nas slepih ljudi prva nesreča ni spametovala: sami počenjamo še huje kakor Adam in Eva. Kaj pa pravi zaničevani Bog k temu? Že stokrat in stokrat bi bili zaslužili, da bi nas bil Bog pokončal. Pa glej! Svojega lastnega sina pošlje Bog Oče z nebeških višav v razbojniško jamo te zemlje. Triintrideset let se vojskuje sin božji z našimi sovražniki, dokler ni bila odločilna bitka na gori Kalvariji. Sovražnik, hudobni duh, je bil zmagan in vsem, ki imajo resno voljo, je bila pot do rešitve odprta. Ali premagalcu samemu, Jezusu, se je slabo godilo: moral je dati svoje življenje, sulica mu je prodrla in odprla srce.

Predragi! Če stojiš ali klečiš pred podobo Križanega ali njegovega presv. Srca, kaj ti govori rana njegove sv. strani? Ali ne kliče glasno: To si ti naredil, tega si ti kriv! Morda se braniš: To je je naredil vojak Longin. A pomisli: Tudi oni brat ni sam s svojo roko prebodel svojega brata, pa s svojo nepokorščino do očeta je bil kriv, da je bil brat umorjen. Da, ti si kriv, jaz sem kriv, vsi smo s svojimi grehi krivi rane presv. Srca.

Če so v stari zavezi našli kakega človeka umorjenega, morilca pa niso mogli dobiti, je moral vsakdo položiti roko na umorjenega; s tem je takorekoč prisegel, da je nedolžen nad njegovo krvjo in smrtjo. Predragi! Ko veliki petek hodiš poljubovat rane Jezusove, ali bi upal na njegovo Srce položiti svojo desnico in priseči, da si nedolžen nad to presv. rano? Ne, predragi, to bi bila kriva prisega.

Mislimo si, da sin očeta hudo razžali. Oče mu dobrotno odpusti. Sin pa ga zopet in zopet žali. Kdo bi ne obsojal grde nehvaležnosti takega otroka? Pa prijatelj, ali si ti, ali sem jaz drugače ravnal? Mar nisva po storjenem sklepu poboljšanja in po opravljeni spovedi se podajala nazaj v stare grehe in še novih dodajala? Če tedaj pogledaš podobo Križanega ali njegovega Srca, ali se ti ne zdi, da te Zveličar vprašuje: „Kaj sem ti storil, ali s čim sem te razžalil?“

Sv. Frančišek Sal. je v neki pridigi na praznik sv. Janeza evang. med drugim rekel: Če umrje knez ali imeniten človek nenavadne smrti, odpro zdravniki njegovo truplo, da vidijo, za kakšno boleznijo je umrl. Naš Gospod Jezus Kristus je tudi hotel, da mu je vojak odprl srce; ljudje naj spoznajo, da je ljubezen

kriva njegove smrti. Da ni radi bolečin umrl, je pokazal s tem ker je še ravno pred smrtjo glasno zaklical: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo.“ Pokazal nam je ljubezen svojega srca, da bi mi njemu darovali ljubezen svojega srca.

Pa zakaj je njemu toliko ležeče na tem, da ga ljubimo? Zato, predragi, ker vé, da brez naše ljubezni je vse delo za naše odrešenje zastoj, da smo brez ljubezni do njega izgubljeni in pogubljeni vekomaj. In če bi dobri Jezus nas vprašal, kakor je vprašal nekdanj sv. Petra: *Simon Peter, ali me ljubiš?*, predragi, kaj bi mu odgovorili? Gotovo bi mu rad vsakdo s sv. Petrom odgovoril: *Gospod, ti veš, da te ljubim.* Ali če pogledamo v svoje življenje, hitro spoznamo, da v našem srcu še komaj tli iskrica ljubezni. *Ljubezen je potrpežljiva, vse pretrpi . . . vse prenese . . .* (1. Kor. 13, 4. 7.) Ker naša ljubezen zna tako malo ali nič potrpeti, moramo reči, da ni prava.

Gotovo je, da trpljenje in potrpežljivost je najzanesljivejša poizkušnja ljubezni. Kdor prijatelju na ljubo ni pripravljen nič storiti in trpeti, je lažnik, če trdi, da ga ljubi. Tako tudi Bog nas poizkuša s trpljenjem. In iz tega, kako trpljenje, križe in težave sprejemaš in nosiš, lahko razsodiš, koliko je vreden tvoj vzdihljaj: „Moj Bog, jaz te ljubim!“ „Jezus, moj Bog, ljubim te nad vse!“ Ker smo tedaj tako malo pripravljeni trpeti za Jezusa, spoznamo, koliko vzroka imamo prositi: „Presladko Srce Jezusovo, daj, da te vedno bolj in bolj ljubim!“

Zato se pa tudi ne moremo pritoževati čez hude, žalostne čase. Ker smo mi tako skopi do Boga z ljubeznijo, tudi On ne more biti do nas tako darežljiv, kakor ga sili ljubezen njegovega presv. Srca.

Vsemu trpljenju se na svetu res ne moremo izogniti. Če pa moramo trpeti, kako trpimo? Rokodelec se pritožuje čez slab zaslužek, posel čez slabo plačo in hrano, starši in gospodarji čez otroke in posle itd. Eden se pritožuje, četudi je post že tako olajšan, da se vendar ne sme meso jesti vsak dan; drugemu je vsaka pridiga in maša predolga. Mala bolehnost mu že zadostuje, da opusti sv. mašo. So celo ljudje, ki kličejo vse strele iz neba in hudiče iz pekla, če ni vse po njihovi volji. Vsem stvarjem želi tak mehkužnež vse hudo, da bi se le znebil kake težave ali neprijetnosti. Taka je nepotrpežljivost današnjega časa.

Pa ne mislite, da trdim, da so vsi tako nepotrpežljivi. O so tudi med nami, ki znajo potrpeti mnogo. Poleti je sicer marsi-

komu prevroče in je od truda med tednom preveč izmučen, da se ne more udeležiti popoldanske službe božje. Če pa zahrešči v kaki gostilni godba, precej je ves trud in vročina pozabljena in vrteti se in plesati, se ne naveliča do pozne noči. So ljudje, ki umrljivi osebi na ljubo pozabijo na lakoto in žejo, vročino in mraz, na življenje in smrt, ki iz ljubezni do ljudi vse preneso. Le tega ne zahtevaj od njih, da bi vsaj nekaj pretrpeli iz ljubezni do Jezusa. Za ljudi storé vse z veseljem! Kako se pa zameriš, če zahtevaš, naj stori le malo za Boga!

Glej, ljubi Jezus, tako je danes na svetu! Glej, a odpusti tudi njim, ki hočejo vse storiti, vse pretrpeti, le Tebi na ljubo nič. O ko bi bil kdo le deseti, le stoti del tega za te storil in trpel, kar je Jezus storil in trpel, da te je rešil največje nesreče, pekla, prepričan sem, da bi spoznal, kako te je ljubil, vem, da bi nikoli ne pozabil. O ljubezen, o požrtvovalnost za Jezusa, kje si? O kako je vse omehkuženo! Raj bi radi naredili iz solzne doline. Predragi! Tudi naši predniki bi si bili lahko na enak način pomagali in kakemu trpljenju izognili, ali sram jih je bilo tako očitno pokazati, da veliko bolj ljubijo svoje umrljivo telo kakor pa svojega Zveličarja.

Kakšna podobnost je torej med Kristusom in kristjanom? Jezus objame sv. križ z obema rokama, ti ga pa z obema rokama od sebe pehaš. Jezusove noge so prebodene, tebe pa tvoje noge nosijo od veselice do veselice, od ene slabe tovarišije do druge, in poskakujejo na plesu, pred tabernakelnjem se ti pa morda še eno koleno nerado upogne. Jezus mož bolečin, ti prijatelj zločnosti. Obeh skoro več ni spoznati; Jezusa radi ran in krvi, tebe radi razuzdanosti in mehkužnosti. Vzrok pri obeh ljubezen — pri Jezusu ljubezen do tebe, pri tebi ljubezen do samega sebe. Naj me vsaj danes nagne pogled na rano tvojega sv. Srca, da bom dan na dan zdihoval: „O presladko srce Jezusovo, daj, da te vedno bolj in bolj ljubim!“ Amen. K. S.

Pogled na slovstvo.

A

1. *Kritična razprava o lurških dogodkih*. Spisal dr. Jurij Bertrin, vseučiliški profesor v Parizu. (Prosto po francoščini.) Ljubljana 1906. Tiskala „Katoliška tiskarna“. 4°, strani 80. — Cena: K 1'60, s poštino K 1'80, za dijake K 1. Dobi se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. — O Lurdu in lurških dogodkih imamo Slovenci že več zanimivih knjig in knjižic. Vendar moramo

biti od srca hvaležni presv. knezoškofu dr. Ant. B. Jegliču in vsem onim, ki so se potrudili ter pripomogli, da je prišla uprav ta knjiga na svetlo. O njeni pomembi v francoščini piše msgr. Schoepfer, tarbski škof, pisatelju nastopno: „Glavni pisatelji, ki so pred Vami hodili to pot, so si pridobili nepoprekljivo pravo do naše hvaležnosti z deli, katera so vživala in še vživajo splošno priznanje: G. Estrade se odlikuje po odkritosti in plemeniti preprostosti svedoka, ki poroča, kar je videl z lastnimi očmi, slišal z lastnimi ušesi, otipal z lastnimi rokami. Spise g. Henrika Lasserre-ja označuje mogočnost scenerije, v kateri nastopajo vse osebe drame, ki se je igrala vpricho neba in zemlje. G. dr. Boissarie se je proslavil z učenjo in genljivo povestjo o velikih lurških ozdravljenjih. Vi pa, dragi g. Bertrin, niste posnemali nobenega teh treh pisateljev. Hodili ste svojo pot, in posrečilo se Vam je, da ste si pridobili vse zasluge, ki so njihovim delom naklonile priznanje in izredno zanimanje pobožnega občinstva.“

Te besede se nehoté vzbujajo v čitatelju, ko prebira knjizico. Najpoprej beremo poročilo o prikazovanjih, ki jih je doživela skromna Bernardka. Nato pa pisatelj zastavi vprašanje: Ali je Bernardka sama verjela, kar je pripovedovala? In če je res verjela, je ni li zaslepila preživa domišljija. Na to vprašanje odgovarja obširneje o odkritosrčnosti Bernardke in na podlagi jasnih dokazov zavrača zlobno trditev onih, ki so ji podtikali halucinacije. V zadnjem poglavju razkazuje, kako se je vedla Cerkev in duhovščina nasproti prikazovanjem, in slika živahno velike lurške pobožnosti in vplive, ki jih povzročajo zlasti velika romanja na posamnike, katerim so v resnici „šola vere, ljubezni in pobožnosti“.

Knjiga je pisana za omikane bravece. Dal Bog, da bi prišla v roko mnogim, kojim so valovi življenja izprali iz srca vero v Boga in pobožnost do preblazene Device! Zunanja oblika je naravnost krasna: trd, fin popir in ličen tisk. Jezik tako uglajen in prôžen, da se bere kot original. Priporočamo knjigo toplo z željo, da bi prišla v roke mnogim inteligentnim Slovencem.

Dr. A. Karlin.

2. Znanstvena revija *Čas*. — „Leonova družba“ bo izdajala svojo znanstveno revijo „Katoliški Obzornik“ pod splošnejšim imenom — *Čas*. Izhajala bo po desetkrat na leto, v zvezkih v obsegu do 3 pól. „Prinašala bo v prvem delu krajše članke iz apologetike in filozofije, a tudi iz drugih strok, in sicer bolj kakor doslej: iz prava, sociologije, socialne politike, načelne državne politike, iz prirodoslovja in zgodovine, iz literature in umetnosti, skratka iz raznovrstnih strok človeškega znanja. Zlasti bo tudi „Čas“ posvečeval svojo pozornost ljudski izobrazbi. Drugi del pa bo revija, obzornik za kratka poročila o napredku na raznih poljih, o novih iznajdbah, pridobitvah, o novih smereh in rezultatih moderne vede.“ — Pri urejevanju bodeta s sedanjim prezaslužnim urednikom prof. dr. Al. Ušeničnikom sodelovala prof. Evgen Jarc in dr. Fr. Grivec. — Naročnina bo kakor doslej 5 K, za dijake 3 K.

Vabilu „Leonove družbe“ se pridružujemo tudi mi in vabimo čč. gg. tovariše, da pričnete živahno agitacijo za nove naročnike na „Čas“. „Revija nam je tako potrebna in cena ji je tako neznatna, da bi ne smelo biti v vrstah dobro misleče slovenske inteligence nikogar, ki bi ne bil naročnik revije „Čas!“

3. *Ljudska knjižnica*. Sešitek 1.—3. *Znamenje štirih*. Angleški spisal A. Conan Doyle, poslovenil D. B-t-r. Založba „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani. Cena sešitku 20 vin., po pošti 22 vin. — V zmislu resolucij drugega in tretjega slovenskega katoliškega shoda je začela izdajati Katoliška Bukvarna že dolgo težko pričakovano „Ljudsko knjižnico“. Izhajala bo dvakrat na mesec in bo tako izpolnila vrzel v naši pripovedni književnosti, katero so zlasti čutili knjižničarji bralnih in izobraževalnih društev. Znano nam je, da je že prva povest bistrournega Angleža pridobila mnogo prijateljev „Ljudski knjižnici“; kdor ima pa manj slasti do spisov, ki nam pripovedujejo kriminalne tajnosti, zanimive premetenosti in policijske tenkoumnosti, bo našel v naslednjih pripovedih, katerih snov bo vzeta iz domačega življenja, dovolj zanimivega beriva. Uredništvo in založništvo „Ljudske knjižnice“ se bo potrudilo, da bomo dobili pripovednih spisov, ki bodo „bistrili glavo, blažili srce in krepili voljo.“

B.

1. *Apologetische Kanzel-Vorträge*, gehalten im Dome zu Trier. Von Professor Dr. P. Einig, Domkapitular und Domprediger. — I. Die göttliche Offenbarung. Zweite und dritte Auflage. Trier. Druck und Verlag der Paulinusdruckerei. 1906.

Bilo je v prvi dobi cerkvene zgodovine, ko so poganski modrijani napadali in grdili sv. katoliško vero. Tedaj so katoliški apologeti pisali apologije, v katerih so branili resnico in zavračali obrekovanje. Kakor so bile tedaj potrebne apologije, tako so potrebne tudi dandanes, ko se neprenehoma napada katoliška vera z lažmi in obrekovanjem. Saj jih je mnogo, ki so katoliški veri sovražni le zato, ker ne poznajo resnice; berejo in slišijo le trditve, ki so veri sovražne, pa ne morejo presoditi, kaj je resnica in kaj laž. Tem je treba odpreti oči, druge pa, ki so še trdni v veri, pa tako utrditi, da ne bodo mogli pri njih nič opraviti krivi preroki. Zato je treba dandanes dogmatičnih govorov. Kdor samo moralizira, ne razume potrebe časa. Pripomočkov za take govore se ne manjka. Med njimi je zgoraj imenovana knjiga vredna prav posebnega priporočila. Zdi se nam izvrstna v vsakem oziru. V njej ni tistih brezkončnih perijod, tistih vodenih fraz, ki nič ne povedo; vse je prav jedrnato, polno lepih misli, vse prav lepo logično izpeljano in prav mikavno.

Prvi zvezek obsega 23 govorov, ki so razen prvega vsi prav porabni. Za kmečko ljudstvo so morda tuintam malo preučeni, po mestih pa bi se jih moglo s pridom rabiti. Posebno pripravi so pa za predavanja po izobraževalnih društvih. Tudi društveniki po deželi bi takim predavanjem sledili z velikim zanimanjem in bi se iz njih veliko naučili. I. N.

2. *Katholische Exegese unter falscher Flagge*. Dr. Ludw. Hugo. Regensburg. Fr. Pustet. 1906. 111 str. Cena K 1:20.

Ker nauki nove eksegeške šole niso samo teoretičnega pomena, ampak segajo tudi na polje duhovnega pastirja, pridigarja in kateheta, zato bo splošno zanimala imenovana knjžica, v kateri pisatelj kritiško presoja širom zaslovelo delo „Exegetisches zur Inspirationsfrage“ (1904, kjer je P. Hummelauer zbral spretno in pregledno to, kar so drugi obravnavali bolj raztreseno. — V uvodu povdarja, da so moderni katoliški eksegeti krenili na popolnoma novo pot ne radi dosledno razvitega in spekulativno izčiščenega pojma o inspira-

ciji, ampak radi težkoč sv. pisma zlasti S. Z. v naravoslovnem, zgodovinskem in kritičnem oziru. Da bi se tem izognili, uporabljajo teorijo literarnih vrst, po kateri zadostuje, da je le jedro historično i. s. več ali manj, kakor ravno odgovarja literarni vrsti in namenu pisateljevemu, kateremu potemtakem ne smemo očitati neresnice, ker ne piše kritiške zgodovine, ampak nekaj drugega, česar teolog sploh nima določevati, ampak stilist, hermenevt in kritični zgodovinar. — „Nos autem non ita didicimus Christum!“ zakliče pisatelj in nastopi ob strani P. F o n c k a S. J. (Der Kampf um die Wahrheit der heiligen Schrift seit 25 Jahren, Innsbruck 1905) in P. Ad. M u r i l l a (Critica y Exegesis, Madrid, 1905) v obrambo istinitosti sv. pisma ter dokazuje, da je uporaba modernih literarnih vrst za čase judovstva S. Z. velik anahronizem (str. 20—29), nasprotuje tradiciji in poudarja preveč človeško stran pri izvoru sv. knjig, ker polaga vso odgovornost na pisatelja v nasprotju z okrožnico „Providentissimus“, ki pravi: „ . . . ita scribentibus adstitit (sc. Spir. s.), ut ea omnia eaque sola, quae ipse iubet, et recte mente conciperent et fideliter conscribere vellent et apte infallibili veritate exprimerent . . . “ Sicer pa moderni le tiste lit. vrste ne najdejo v sv. pismu, o kateri smo dosedaj mislili, da je najbolj častno zastopana, namreč istinita zgodovina (str. 46). Enako kakor lit. vrste so tudi takozvani nejasni citati (citationes implicites) nezdružljivi z inspiracijo, kar je tudi razvidno iz dveh najnovejših odlokov biblijske komisije (str. 50—53). — Pisatelj nato obšlrno in temeljito dokazuje iz tradicije popolno istinitost sv. knjig (str. 55—59) in vidi v teorijah modernih katoliških eksegetov, ki pišejo navadno „mit besonderer Berücksichtigung des A. T.“, tudi za N. Z. veliko nevarnost; kajti, če se je motila dosedanja eksegeza, tedaj ne ostane logika pri P. H., ampak pojde dalje do Loisyja, Jüllicherja in tov. (str. 74). — Končno se dr. Hugo peča z besedami „iuvabit transferri“, s katerimi P. H. opravičuje in utemeljuje svoje teorije, in dokazuje, da je taka razlaga napačna, ker je v velikem nasprotju z ostalimi mesti okrožnice „Providentissimus“, kar je tudi iz konteksta razvidno (str. 75—103). Sicer pa v višji kritiki itak ni pričakovati sporazumljenja z nevernimi nasprotniki; tem ni namreč prav nič pomagano, če bi tudi mogli odstraniti iz sv. pisma kak čudež ali prerokbo in če bi še tako omejili pojem inspiracije, dokler verujemo le v en čudež, dokler priznavamo, da je le ena beseda inspirirana (str. 106). — To so glavne misli, ki jih pisatelj zagovarja z veliko vnemo in neizprosno odločnostjo proti moderni eksegeški struji, ne da bi se bal vsakovrstnih neprilik, katerim je izpostavljen „konservativen“ teolog v naših novotarijam naklonjenih časih (str. 105).

— P.

3. *Die römischen Katakomben.* Von dr. A n t o n W e b e r. Tretja izdaja. Pustet. — Vзвиšena čuvstva in sveto navdušenje se vseli v človekovo, Bogu vdano srce, ako sliši pripovedovati o katakombah, torišču plemenite ljubezni prvih kristijanov. Saj so katakombe takorekoč veliki starokrščanski arhiv, zibelka rimske Cerkve. Napisi, slike in drugi proizvodi, tihi, samotni hodniki, temni oboki in stene s preprostimi slikami pričajo o živi veri, neomajnem upanju in čisti ljubezni, ki je dččila prvence rimske Cerkve (str. 3.). — V te podzemelske koridore, pred spominke najstarejše krščanske dobe, nas vodi pisatelj tu omenjene knjige. Vsa razprava je razdeljena na štiri dele. V prvem delu opisuje pisatelj postanek in zgodovinski razvoj katakomb in kar je s tem

v zvezi. Slike pojasnjujejo razpravo o tehnični izvršitvi posamnih delov tako, da je stvar popolnoma umljiva. Res, čuditi se moramo, kako so mogli kristjani v poznejših dobah popolnoma pozabiti na katakombe, — izvzemši nekatere (n. pr. katakombe sv. Petra, sv. Sebastijana, sv. Pankracija in Lavrencija), — in da moramo le srečnemu naključju pripisovati, da so jih l. 1578. iznova odkrili (str. 43 sl.). Odkrili so tedaj svetu nov Rim „Rim pod zemljo“, in s tem pot do zakladov, ki so za zgodovino krščanstva in njegovih dogem neprecenljive vrednosti. To je bil važen moment za krščansko arheologijo in apologetiko. Zato opisuje pisatelj te najdbe bolj obširno. V drugem delu (str. 45 sl.) obravnava o napisih. Ti napisi jasno izražajo osnovne dogme krščanstva o enem Bogu, o presv. Trojici, o vicah itd. Tudi katoliški nauk o zakramentih je jasno orisan; največkrat se govori o sv. evharistiji, o sv. krstu in sv. birmi, manjkrať o drugih zakramentih. Napisi pričajo, da so se že takrat device Bogu posvečevale (str. 71). Najljubeznivejše se kaže čut prvih kristjanov v preprostih slikah (3. del, str. 73). Niso to umetniško dovršene slike, a slikam dajejo vrednost vzvišene ideje in ljubki simbolizem. Dobri pastir, mladeniška postava z do kolen segajočo tuniko in plaščem, se nahaja seveda največkrat naslikan. Izmed dogodkov iz življenja Gospodovega vidimo n. pr. njegovo rojstvo, krst, bičanje itd. Drugod vidimo zopet Gospoda v družbi 12 apostolov ali 4 evangelistov itd. Da je poleg Dobrega pastirja največkrat predočena Mati Božja, je umljivo. Navadno vidimo blaženo Devico z Jezuščkom v naročju; šestokrat pa se nahaja v družbi prvakov apostolov. Izmed svetnikov vidimo večkrat sv. Petra, ki je ali sam, upodobljen kot Mojzes, ki s palico udarja na skalo, ali v družbi sv. Pavla in M. B. — Kiparskih izdelkov se nam je ohranilo vrlo malo (str. 151.): kip Dobrega pastirja iz 4. stoletja, kip sv. Hipolita, kip sv. Petra in nekoliko sarkofagov. — V zadnjem odstavku sledi kratka razprava o raznoličnih svetilkah, ki so jih rabili v katakombah, o posodah, v katerih so hranili dišave, o različnih medaljonih, svetinjah in pečatnih prstanih s krščanskimi emblemi. Neka posebnost so kozarci, ki imajo na dnu (med steklom) različne podobe (sv. Peter, M. B. itd.). — Pri tolmačenju se poslužuje pisatelj večinoma Wiiperta, znanega strokovnjaka na tem polju.

Knjiga je prijetno in poučno pisana; kdor se le količkaj zanima za to stvar, naj seže po ti knjigi, — ne bo se kesal. Saj se da ta tvarina velikokrat in bolj uporabiti kot se je dosedaj. Ali bi ne bilo morebiti dobro, ako bi se semintje popularno (kot je tudi ta knjiga pisana) predavalo o katakombah v naših izobraževalnih društvih? Brez dvoma bi ta predmet vsakega zelo zanimal. Pa tudi na prižnici bi se posamezne točke kaj lahko uporabile. Sicer pa se spodobí za vsakega olikanega človeka, da je kolikoroliko tudi v ti stvari na jasnem. — Zato zasluži knjiga, ki jo krasi 225 slik, da jo vsem prav toplo priporočamo. Cena broš. 2 M, vez. 3 M. K.

4. Pusteto va založna knjigarna v Reznú je izdala dva ilustrovana imenika v svoji založbi izdanih knjig („Verlags-Katalog“, 1906 in „Kirchenmusik-Verlag“, 1906.) Na zahtevanje se dobíta imenika brezplačno.

Vabilo k naročbi!

Oznanovanje božje besede je poleg molitve poglobljena dolžnost duhovnika. Naloga „Duhovnega Pastirja“ je pripomoči, da bi se večne resnice vedno v lepi, vzvišeni vsebini primerni obliki razlagale in da bi verniki imeli od njih vedno večjo duhovno korist. Da bo mogel „Duhovni Pastir“ uspešno izvrševati svojo nalogo tudi v svojem **petindvajsetem letu**, je uredništvo dobilo od mnogih čč. gg. sotrudnikov raznovrstnih, vsem potrebam v dušnem pastirstvu ustrežajočih govorov, mnogo preizkušenih pridigarjev pa nam je zagotovilo svojo pomoč, zato upamo, da se tudi število častitih gg. sobratov, ki nas podpirajo z naročevanjem, v novem letu pomnoži.

„Duhovni Pastir“ objavi v *XXV. letniku*:

1. govore za vse nedelje in zapovedane praznike, in sicer večinoma po dva govora;

2. dvojne postne govore;

3. razne priložnostne govore. Posebno opozarjamo na nadaljevanje govorov krščanskim materam o vzgoji, ki so sestavljeni po naročilu prevz. knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. Tudi imamo pripravljenih več govorov za praznike cerkvenih patronov, stanovskih govorov itd. Za Marijine družbe bo „Duhovni Pastir“ objavil nadaljevanje duhovnih vaj in v vsakem zvezku po en celoten govor.

Prva brezplačna priloga „Duhovnega Pastirja“ je „Društveni govornik“. V njem bo objavil v prihodnjem letu prof. dr. Janez Ev. Krek govore o agrarnem vprašanju, prof. dr. Aleš Ušeničnik nekaj predavanj socialno-apologetične vsebine, prof. dr. Josip Gruden nekatera zgodovinska predavanja, župnik Ivan Štrukelj govore o dekalogu in avstrijskem državljskem zakonu itd. V l. 1907. je bilo „Duhovnemu Pastirju“ priloženih 8 pol (128 strani) „Društvenega govornika“; ko bo dovršenih 10 pol, bomo dodali naslov in kazalo za l. snopič.

Druge priloge „Duhovnega Pastirja“, „Zbirke lepih zgledov“, v l. 1907 nismo mogli dodajati radi obsežnosti mnogih govorov (n. pr. dr. J. Ev. Krekovih govorov „Jezusov značaj“), v prihodnjem letu pa jo bomo tudi nadaljevali. Na vrsto pridejo zgledi k naslovom: *Sv. maša, milost, molitev* itd.

„Duhovni Pastir“ stane s prilogama „Društveni govornik“ in „Zbirka lepih zgledov“ 8 K. Zelo nam je vstreženo, če častiti gg. naročniki pošljejo naročnino prav kmalu, da vemo prirediti število izvodov za leto 1908. Pri pošiljanju naročnine naj se častiti gg. naročniki poslužijo **položnice, ki je priložena današnji številki**.

V zalogi so še nekateri prejšnji letniki in se prodajajo po 8 K. Naročniki „Duhovnega Pastirja“ — na kar opozarjamo zlasti

nove naročnike — pa dobé za izjemno **polovično ceno** (po 4 K) **naslednje letnike**: IX. 1892, X. 1893, XI. 1894, XVI. 1899, XVIII. 1901. XIX. 1902, in XX. 1903.

Dosedanje priloge se dajejo brezplačno le ob nakupu onih letnikov, katerim so bile pridejane kot priloge. Tržna cena jim je: „**Obrambni govori**“ 80 v; „**Zakonsko pravo**“ 2 K; „**Zbirka lepih zgledov**“, I. zvezek (str. 16+808) in II. zvezek (str. 28+792) po 6 K; „**Jezusovo trpljenje in sedanji čas**“ 1 K 20 v. Naročniki „**Duhovnega Pastirja**“ pa dobe vse te priloge za **polovično ceno** „**Dvojno kazalo**“ prvih deset letnikov „**Duhovnega Pastirja**“ (sestavil *L. Škufca*) in „**Dvojno kazalo**“ drugih deset letnikov (sestavil *V. Bernik*) stane vsako po 1 K.

Naročnino za „**Duhovnega Pastirja**“ sprejema „**Katoliška Bukvarna**“, spise pa **uredništvo** (Semeniške ulice, št. 4).

Upravništvo in uredništvo.

Allein echter Balsam
aus der Schutzgegend Apollinaris
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rablisch-Sauerbrun.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo.

Edino pristen je

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem in ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst — Cena: 2 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah.

Leopold Tratnik pasar v Ljubljani

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo veliko zalogo **cerkvenih posod** in **orodja**. — Slavnemu občinstvu pa električna **svetila** in druge kovinske izdelke, n. pr. **križe**, **sv. razpela** v raznih velikostih, **podobe** i. t. d.

Priporoča se za obila naročila.